

CERUZKY

vo svete 4/2015

online časopis pre slovenske deti v zahranici
ISSN : 2418-4012 <http://ceruzkyvosvete.iseia.eu/>

Ahoj milá kamarátka, Ahoj milý kamarát,

som ceruzka Zuzka a spolu s mojimi kamarátkami a kamarátmi som pre teba pripravila ďalšie číslo nášho časopisu. Pomáhali mi deti a pani učiteľky slovenčiny zo slovenských vzdelávacích centier v zahraničí.

Aj tentokrát mi slovenské deti žijúce v zahraničí poslali veľa zaujímavých príbehov a zážitkov **z letných prázdnin**. Mnohé z detí navštívili rôzne tábory na Slovensku. Pani učiteľky mi napísali o tom, ako začali nový školský rok vo svojich slovenských vzdelávacích centrách. Listy mi prichádzajú z rôznych kútov sveta. Tentokrát si môžeš prečítať príspevky z Anglicka, Francúzska, Nemecka, Islandu, a ako vždy aj spoza oceánu – z Ameriky, Kanady a ďalekej Austrálie.

V pravidelnej rubrike **Vlastiveda – Umenie – Prírodoveda** sa spolu vyberieme po stopách Ľudovíta Štúra – navštívime Bratislavu, Modru, Uhrovec a aj Halle v Nemecku.

V dnešnom čísle sa dozvieš viacej aj o živote **Ľudovíta Štúra**. Prečítaj si o jeho priateľoch – ktorých nazývame štúrovci.

V zápisníku cestovateľov pribudli ďalšie zaujímavé stránky. Z Dublinu poslala pani riaditeľka Majka našich cestovateľov Janku a Matka k deťom do medzinárodného letného tábora Krajanské leto. Prečítaj si, čo tam spolu zažili.

Knižka Anežka dnes poradí Veronike. Aké má problémy? O čom sa rozpráva so svojim bratom Jakubom? A čo jej naša kamarátka poradí? Dozvieš sa to v rubrike **Poradňa pre deti**.

Aj tentokrát ťa **Zvuková pohľadnica** zavedie k Slovákom roztrúseným po celom svete. Vypočuj si zaujímavé reportáže z Austrálie, Islandu a aj rôznych akcií, na ktorých sa stretli krajanovia z celého sveta.

Do pravidelnej rubriky **Fotopríbeh** mi napísala Romanka z Mníchova. Urobte si spolu s ňou výlet po Bratislave. Poznáš miesta, ktoré v lete navštívila?

Pri čítaní, riešení úloh a počúvaní rozhovorov Ti prajem veľa zábavy

ceruzka Zuzka

PS: Nezabudni sledovať KVÍZ s našim časopisom CERUZKY vo svete, v ktorom môžeš vyhrať pekné slovenské knihy. Podrobné informácie nájdeš na webovej stránke časopisu:

<http://ceruzkyvosvete.iseia.eu/>

Symbols pre lepšiu orientáciu v časopise:

PREČÍTAJ: príbehy na čítanie,

NAPÍŠ - NAMAĽUJ: vymaľuj,
napíš, hádanky, dopĺňovačky...

ONLINE: príspevky a úlohy
na internete

OBSAH:

I. KALENDÁR AKCIÍ4

PRÁZDNIINOVÉ POHĽADNICE.....5

Letná školička, Banská Bystrica.....	5
Tábor Matice slovenskej	8
Leto v Lipke, New Jersey, USA.....	9
Krajanské leto 2015.....	10
Leto v Liptovskom Jáne.....	14
Sydney, Austrália	24
Mississauga, Kanada.....	25

ZAČIATOK ŠKOLSKÉHO ROKA.....26

Paríž – Margarétka, Francúzsko.....	26
Birmingham, Anglicko.....	27
Štuttgart, Nemecko.....	29
Mníchov, Nemecko.....	30
Paríž – Slávik, Francúzsko.....	33
Reykjavík, Island.....	34
Cardiff, Anglicko.....	35
Dublin, Írsko.....	36
Desatoro malých Vikingov.....	37

ZAÚJÍMAVÉ AKCIE.....39

Toronto, Kanada.....	39
New York, USA.....	40

AKCIE ISEIA46

Pod'akovanie odchádzajúcemu predsedovi ÚSZZ.....	46
Pohľadnica novému predsedovi ÚSZZ.....	48

II. FONETICKÉ OKIENKO.....49

III. VÚP - TÉMA ČÍSLA

Po stopách Štúra.....	51
-----------------------	----

IV. ĽUDOVÍT ŠTÚR.....56

Kde sa vzala spisovná slovenčina III.

V. ZÁPISNÍK CESTOVATEĽOV

Slovensko – Krajanské leto	57
----------------------------------	----

VI. PORADŇA PRE DETI

Popoluška.....	61
----------------	----

VII. ZVUKOVÁ POHĽADNICA..

Austrália, Bratislava, ÚSZZ	
-----------------------------------	--

VIII. FOTOPRÍBEH

Prechádzky po Bratislave	72
--------------------------------	----

IX. MEDZINÁRODNÁ KUCHYŇA

Írske scones	76
--------------------	----

I. KALENDÁR AKCIÍ 2015

JANUÁR

01. 01. Nový rok
06. 01. Traja králi

FEBRUÁR

Fašiangy – Turíce
21.02. Medz. deň
materinského jazyka

MAREC

Marec mesiac knihy
08. 03. Deň žien
28. 03. Deň učiteľov

APRÍL

01. 04. Deň zábavy
Veľkonočné sviatky

MÁJ

01. 5. Sviatok práce
10. 5. Deň matiek

JÚN

01.06. Deň detí
21.06. Deň otcov

JÚL

05.07. Sviatok sv.
Cyrila a Metoda

AUGUST

Prázdniny

SEPTEMBER

Začiatok školského
roka

OKTÓBER

Mesiac úcty k starším
01.10. Deň hudby
4. 10. Ochrana zvierat

NOVEMBER

01. 11. Sviatok
všetkých svätých

DECEMBER

06. 12. Mikuláš
Vianoce
24. 12. Štedrý večer

Pripravila: Zuzana Fodorová

Augustové prázdninové kúpanie vystriedala na týždeň veľmi milá letná aktivita, ktorá priviedla deti zo štyroch kútov sveta do Banskej Bystrice.

Metodické centrum UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí v Banskej Bystrici, pod vedením etnografky pani Drugovej, zorganizovalo pre Margarétku 1. ročník letnej školičky ľudovej kultúry. Pridali sa k nám deti z Rakúska, Kanady, Talianska, Estónska, Izraela a Slovenska. Naše margarétky sa učili slovenské pesničky, mini tanečné ľudové variácie, zdobili kraslice voskom, vyrábali perníčky, poskytovali rozhovory do slovenských rádii, ale boli aj na zmrzline, či na typickom slovenskom chlebíku v reštaurácii Piggis, kde deti každý deň desiatovali. Piatok, posledný deň tohto denného tábora, patril vystúpeniu pre rodičov, starých rodičov a priateľov. Prišli medzi nás aj pani redaktorky z rádia Regina a Lumen. Deti, dokonca aj tie hanblivejšie, úspešne odprezentovali čo sa za celý týždeň naučili.

Letná školička bola aj miestom stretnutia roztratených Slovákov-folkloristov po svete. Folkloristov, ktorých spája detský folklórny súbor Matičiarik, v ktorom dodnes vyučuje pani Drugová a pochádzajú z neho aj pedagógovia súboru Margarétka v Paríži a súboru Stonožka v austrálskom Sydney. A tak nadviazala kontakt Margarétka so Stonožkou.

Deti spievali, tancovali, kreslili, maľovali vajíčka - kraslice, piekli a zdobili sladké perníčky. Program bol naozaj bohatý. Deti mali spolu veľa zábavy.

Deti na Letnej školičke boli motivované používať slovenčinu medzi sebou a naši pedagógovia sa oboznámili s najnovšími učebnými trendmi v oblasti ľudového tanca.

Ďalší ročník školičky tanca sa bude konať opäť o rok v lete v Banskej Bystrici.

Informácie o letnej školičke na stránkach Univerzity Mateja Bela:

<http://www.umb.sk/aktuality/letna-skolicka-ludovej-kultury.html>

Informácie o iných aktivitách Metodického centra UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí:

<https://www.facebook.com/Aktivity-MC-UMB-pre-Slov%C3%A1kov-%C5%BEij%C3%BAcich-v-zahrani%C4%8D%C3%AD-1589210848025053/?fref=ts>

Rozhlasovú reportáž zo školičky nájdete v rubrike: Zvuková pohľadnica.

Emily má 7 rokov a žije v Štokholme vo Švédsku.

Cez letné prázdniny bola prvýkrát v tábore. A to dokonca na Slovensku. Tábor organizovala Matica Slovenská. V medzinárodnom tábore boli deti vo veku 6-17 rokov zo Švédska, Ukrajiny, Poľska a najviac zo Slovenska. Penzión pre školy v prírode bol rovno pod Lomnickým Štitom v Tatranskej Lesnej. Výhľad z izby bol nádherný - na Tatry. Počasie im prialo, aj keď boli veľké horúčavy, v Tatrách to nebolo až tak cítiť.

Program bol nabitý rôznymi akciami. Deti sa nemali kedy nudiť. Najprv boli na túre v Tatrách, neskôr na Štrbskom plese. Bobovú dráhu v Tatranskej Lomnici si deti veľmi pochvalovali. Počas 14 dní sa našiel čas aj na kúpanie v Aquaparku v Poprade, čo bolo vo veľkých horúčavách veľmi populárne. Jeden deň bol vyčlenený návšteve Spišského hradu. Deti sa na ceste domov zastavili v malej, ale zaujímavej ZOO v Spišskej Novej Vsi. Po večeroch boli rôzne olympiády, diskotéky a besedy, napr. so záchranármi z Tatier. Deti navštívili lyžiarskeho múzea a aj požiarnikov, kde si deti mohli skúšať hasiť oheň úplne sami. V rámci programu deti videli ukážky rezbárskeho umenia. V tábore ich navštívili aj veteráni. Taktiež boli v Dobšinskej jaskyni. Po 2-3 dňoch bolo vidieť prvé pokroky v slovenčine. Deti začali byť odvážnejšie a komunikatívnejšie v slovenčine.

Pobyt v tábore pomohol Emily nájsť odvahu hovoriť slovensky, slovenčina sa jej zlepšila a slovná zásoba rozšírila. Získala nové skúsenosti, priateľov a strávila krásny čas v nádhерnej tatranskej prírode.

Deti bývali v izbách po šiestich. Izby sa vždy budovali, aby ich mali deti upratané. Emily bola v izbe najmladšia. Bývala s 13, 14 a 15 ročnými dievčatami, ktoré sa o ňu starali ako o svoju sestru. Emily bola veľmi spokojná, že má také veľké kamarátky. Rozlúčka bola veľmi ťažká. Dievčatá plakali, až mi to srdce trhalo. Všetci sa už teraz tešia na stretnutie zas o rok ☺

LETO V SLOVENSKOM CENTRE DETÍ LIPKA V LINDEN, NEW JERSEY

Pripravila: Marianna Fečová

Slovenské centrum detí Lipka v Linden, New Jersey prvý krát toto leto zorganizovalo letný tábor pre deti so zameraním na pohyb a poznávanie Slovenska. Deti jeden celý týždeň strávili s kamarátmi rovnakej kultúry. Ich dni boli vyplnené hrami ako je skákanie gúmy, balónová vojna, či projekt o Bratislavskom hrade. Šikovnosť našich slovenských detí sa prejavila aj pri varení a spoločne sme si pripravili kuráciu polievku, halušky, pirohy a ako zákusok bábovku. Letný tábor sme ukončili olympiádou, tak ako sa na správnych športovcov patrí s olympijským ohňom, vlajkami a slovenskou hymnou. To bolo radosti, dobrej nálady a spokojnosti zo strany detí. A že sme sa mali dobre a už teraz sa tešíme na budúci letný tábor svedčia aj tieto fotografie.

Prvý krát je vždy len prvý krát a s takými obavami, ale aj očakávaniami som sa rozlúčila s rodičmi v Piešťanoch, nevediac čo ma čaká a neminie v prvom tábore organizovanom aj pre deti Slovákov žijúcich v zahraničí zo západnej Európy a zámoria.

Zbalila som môjho o mesiac osem ročného syna, vyzdvihla ešte jedného chlapca z našej slovenskej víkendovej školy z Birminghamu, ktorý trávil prázdniny v Piešťanoch a ide sa.

Všetci moji známi mi vysvetlili ako ľahko sa do Liptovského Jána dá dostať, keďže vlak do Liptovského Mikuláša odchádza z Piešťan každé dve hodiny a potom je tam miestny autobus, ktorý Vás zavezie až pred hotel Ďumbier. To sa mi zdalo priveľmi jednoduché, ale keďže som vlakom dávno necestovala, verila som tomu.

Vlak v našich slovenských tropických horúčavách 39 stupňov Celzia mal klimatizáciu. Cesta nám prešla veľmi rýchlo, pretože nás Danko oboznámil so všetkými typmi dinosaurov a veľa sme sa naučili o ich obdobiach, v ktorých žili. Ako bonus ma tešilo, že deti cestujú zadarmo na Slovensku, ak majú vybavenú kartičku na železničnej stanici, na ktorej majú svoju fotku. /teda iba v prípade, že necestujete v deň keď sú limitované zadarmo lístky vykúpené!/
O necelé tri hodiny sme vystupovali v Liptovskom Mikuláši, zobrali taxík a o päť minút sme zastavili pred hotelom Ďumbier v Liptovskom Jáne.

Deťom boli pridelené izby a ja som sa tiež išla ubytovať na samotku.

Aký zvláštny pocit byť bez dieťaťa.

Kým sa deti ubytovávali na izbách, ja som sa vybrala na prechádzku po okolí. No nezašla som ďaleko, keďže v hoteli vedľa nás bola „beach party“ čiže umelo vytvorená pláž, DJ, predávali sa rôzne slovenské výrobky a ušlo sa mi aj z ochutnávky syra. Spokojná som sa vrátila do hotela skontrolovať deti, ktoré si krásne vyložili všetky veci z kufra a sami od seba poukladali do skrine a na poličky... vlastným očiam som neverila... Na večeri sme stretli našich animátorov a vedúcich z Metodického Centra Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici -Zuzku, Ivetku, Slávku a zdravotníčku Mirku, ako aj iných pedagogických pracovníkov, ktorí prišli pomôcť alebo sprevádzali deti z ich krajín.

Zvíтали sme sa spolu so 44 deťmi z Ukrajiny, Českej republiky, Nemecka, Írska, Ameriky a Veľkej Británie.

Toto zloženie bolo súčasťou spoznávania sa aj s inými Slovákami v zahraničí, ale najmä deti, ktoré chodia do slovenskej školy v krajinách kde je štatút národnostnej menšiny a deti, ktoré sa učia slovenčinu vo voľnom čase po škole v krajine, v ktorej žijú.

Bolo úžasne pozorovať deti, ktoré ani nehovorili veľa slovensky na začiatku tábora, ako krásne sa ich jazyková znalosť zlepšovala zo dňa na deň. Súťaže, hry v tímoch, túry do okolia, vychádzky k termálnemu prameňu Kad'a, použitie čelovky v Stanišovskej jaskyni, ktorá nie je osvetlená, ako aj celodenné výlety na Štrbské Pleso, do Múzea Oravskej dedinky, do Demänovskej jaskyne Slobody, splavovanie Dunajca na pltiach i nácvik slovenského folklóru prehĺbili mnohé priateľstvá.

Deti sa hrovou formou učili o slovenských tradíciách, histórií, legendách akým bol Jánošík, vytvárali tradičný salaš z modelovacej hmoty a iné tvorivé dielne. Návšteva Spišského hradu bola úspešná aj pre menších účastníkov, ktorým sa najviac páčila mučiarenň.

Šplhať sa a rúčkovať na lanách v Lanovom parku v Spišskej Novej Vsi si deti overili svoje fyzické sily a aj napriek stravovaciemu režimu v prvom týždni ryža+ mäso to zvládli na jedničku.

Na záver ako to býva treba ukončiť schladením v tropickom slovenskom prostredí a prečo nie záverečnou olympiádou a behom v mokrom tričku! Deťúrence si to vychutnali a aj naším animátorkám sa ušlo! Na pamiatku si deti vyplňali svoj denník, do ktorého si každý deň zaznačili čo videli alebo kde boli. Presvedčte sa sami, ako sa krásne snažili aj keď slovenčina nie je ich prvý jazyk.

Veľká vd'aka

patrí Úradu Slovákov žijúcich v zahraničí na čele s pánom predsedom Furdíkom, ktorému sa podarilo takýto nádherný letný tábor uskutočniť vo veľmi krátkom čase. Úsilie našich animátoriek vytvárať hry a organizovať poznávacie výlety v kútoch Liptova, Tatier, Spiša a Oravy plus nespočetné množstvo malých zranení zachránených zdravotníčkou Mirkou nám vždy zostanú ako spomienka na niečo krásne, hodnotné a obohacujúce. Naše deti si zaslúžia spoznávať krásy našej vlasti, učiť sa, zdokonaľovať sa v jazyku našich predkov a chcieť sa vždy vrátiť znova a znova „domov“, na Slovensko. Verím, že deti si odniesli nezabudnuteľné zážitky v ich srdciach a Slovensko je tam dobre zakorenené.

Prvýkrát je vždy len prvýkrát, bolo nám dobre, ale už teraz sa tešíme na ďalšie naše spoločné aktivity

Fotodenník z tábora: <http://www.iseia.eu/tbory/dennik>

Na stránkach ÚSZZ: <http://www.uszz.sk/sk/krajanske-letov-martine-a-liptovskom-jane-deti-slovakov-zijucich-v-zahranici-v-taboroch-rozihralo-poucilo-zrekreovalo-aj-povzbudilo-v-ich-slovenskosti>

KRAJANSKÉ LETO v Liptovskom Jáne

Pripravila: Jarmila Buchová

1.KRAJANSKÉ LETO 2015, LIPTOVSKÝ JÁN

ČESKÁ REPUBLIKA

UKRAJINA

ANGLICKO
ÍRSKO
USA

NEMECKO

PLESNIVCE

"PLESNIVCE POĎTE SEM,
ZAPLESNÍME CELÚ ZEM."

HALUŠKÁCI

"VŽDY KEĎ MÁŠ CHUŤ NA HRUŠKY, DAJ SI RADŠEJ HALUŠKY."

TATRANSKÉ MEDVEDE

"TATRY- TATRY, MEDVEDE - MEDVEDE,
ČO JE TO SPOLU: TATRANSKÉ MEDVEDE."

NAŠE TATRY

"OLÉ, OLÉ, OLÉ,
NAŠE TATRY SÚ ZELENÉ."

SVIŽNÉ SVIŠTE

"SVIŽNÉ SVIŠTE VÁS DOSVIŠTIA SVIŽNE."

TÚRY PO OKOLÍ A SPOZNÁVANIE SLOVENSKEJ PRÍRODY

LIPTOVSKÝ JÁN A OKOLIE

STANIŠOVSKÁ JASKYŇA

ŠTRBSKÉ PLESO

SPLAV DUNAJCA

ZUBEREC – SKANZEN A SLÁVNOSTI

DEMÄNOVSKÁ JASKYŇA

SPISŠKÝ HRAD

LANOVÝ PARK

SÚŤAŽE A HRY

OPEKAČKA A HRY PRI OHNI

ŠKOLA ĽUDOVÉHO TANCA

NOVÉ PRIATEĽSTVÁ,
ZLEPŠENIE SLOVENČINY,
BUDOVANIE VZŤAHU K SLOVENSKU

ĎAKUJEME: BOLO NÁM SPOLU SUPER

ĎAKUJEME ÚRADU SLOVÁKOV ŽIJÚCICH V ZAHRAŇIČÍ
A METODICKÉMU CENTRU UNIVERZITY MATEJA BELA PRE SLOVÁKOV

BEZ PRÁZDNIN: DETI V SYDNEY, AUSTRÁLIA

Pripravila: Marianna Jenčová

My - deti z Austrálie na letné prázdniny ešte stále čakáme, ale počas vašich prázdnin toho stihli viac ako dost!

Celý term sme sa venovali zdravému životnému štýlu, zdravej výžive a životospráve. Počas jednej soboty sme absolvovali tajomnú ochutnávku ovocia a zeleniny, ktorá nebola všetkým pochuti, keďže sme mali zaviazané oči a ochutnali sme aj citrón či cibuľu! Skúšali ste to už aj Vy?

Je naozaj ťažké uhádnuť, čo ješ, keď to nevidíš!

Cvičili sme aj jogu, učili sa správne stolovať, či rozoznávať, čo je dobré a zlé pre ľudské telo. Naše učenie sme zhrnuli do niekoľkých zásad a vznikol z toho takýto pekný plagát. Budeme sa ho snažiť dodržiavať. A aby sme neboli zatvorení iba v triede, budeme ešte pripravovať aj zdravú maškrtu na školskom dvore, o ktorú sa podelíme so všetkými slovenskými a českými kamarátmi v škole.

Popri zdravom životnom štýle sme sa učili, čítali a písali. A čítali sme nie hocikakú knihu, ale Dášenku od Karla Čapka, pretože sme sa pripravovali na stretnutie spojené s prednáškou o jeho živote a diele, ktoré pre našu školu zorganizoval Konzulát Českej republiky v Sydney v spolupráci s Pamätníkom Karla Čapka. Na prednáške sme sa dozvedeli veľa zaujímavostí. Toto je fotografia s našou Dášenkou!

DEŇ OTCOV

Začiatkom septembra sme vyrábali pozdravy pre našich oteckov, keďže tu na opačnom konci sveta, v Austrálii, oteckovia oslavujú svoj deň až v septembri.

SLOVENÁ ŠKOLA V MISSISSAUGE, KANADA

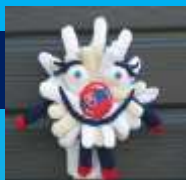
Pripravila: Daniela Kramariková

Po trojmesačnej prestávke sme sa znovu stretli v laviciach Slovenskej školy. Začiatok by sa dal nazvať trochu dramatický, pretože aby sa otvorila škola, muselo byť minimálne 23 prihlásených detí.

Tak ako minulý rok, výuka je organizovaná katolíckou školskou správou, a je určená pre deti od JK – G8. Stretávame sa každú sobotu od 9. – 11.30 na základnej škole. Vekové zastúpenie od JK – G2, 15 detí a 8 starších detí.

Školská správa nám poskytuje učebné priestory, kopírovanie, papiere, ceruzky a pod. Na druhej strane je veľmi striktná, napr. máme zákaz fotenia žiakov, zákaz návštev bez povolenia školskej správy, mať dobrovoľníka zo Slovenska je nemožné, deti môžu jesť len vlastné jedlo, teda ani žiadne sladkostí od iných detí alebo učiteľa. Bohužiaľ, toto je kanadská realita, ale na druhej strane sa musí oceniť, že podporujú rozvoj národných jazykov.

Prajem všetkým Slovenským školám po svete úspešný školský rok.

NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK V PARÍŽI

Pripravila: Zuzana Fodorová

Dňa 12. septembra 2015 sa otvorili brány nového školského roka v Margarétke v Paríži: škole a škôlke s folklórom a detským ľudovým súborom. Privítali sme sa s deťmi v pekných nových triedach v príjemnej parížskej štvrti. Deti absolvovali prvý vyučovací deň. S vervou sme sa pustili do vyučovania a spoločne sme sa oboznámili s našimi pripravovanými podujatiami a akciami. Vivat školský rok 2015-2016!

ZAČIATOK ROKA V BIRMINGHAME, ANGLICKO

Pripravili učiteľky z Birminghamu

Už po tretíkrát sa začal školský rok pre deti žijúce v Birminghame a po tretíkrát je to aj v novej budove školy, s novými prekvapeniami, ktoré si pre svoje deti pripravili pani učiteľky.

Tento školský rok sa nám podarilo otvoriť až tri triedy.

Jedna trieda, trieda najmenších detičiek (2-5 rokov) je škôlka.

Prípravka- to sú deti od 6-7 rokov a najstaršie deti sú v škole (8-11 rokov).

Škôlkári sa hneď na prvej hodine naučili pesničky: Oli, Oli Janko, Kolo, kolo mlynské a Zlatá brána. Spoločnými silami si spolu s pani učiteľkou vytvorili tradičný jesenný kvet – slnečnicu. Pri jeho tvorbe si zopakovali farby. Keďže boli deti po prestávke unavené, relaxovali pri počúvaní rozprávky O žabke. Zaskákali si, zasmiali sa a vyrobili si žabku z papiera.

Prváci si zopakovali abecedu, zdôraznili mäkkene a dĺžne v slovenskej abecede. Na každé písmenko vymysleli hádanku.

Druháci sa na prvej hodine navzájom zoznámili a porozprávali si o svojich prázdninách.

Zoznámili sa s jesennou pesničkou „Bolo raz jabĺčko krásne“. Rozprávali sa o obsahu tejto pesničky a o nových slovách.

Na zopakovanie učiva prvého ročníka si deti napísali vstupný test. Ak deti niečomu nerozumeli, pani učiteľka im to zase vysvetlila a individuálne pomáhala každému žiakovi. Na pracovnom vyučovaní vyrobili z papiera "Hlavu strašiaka".

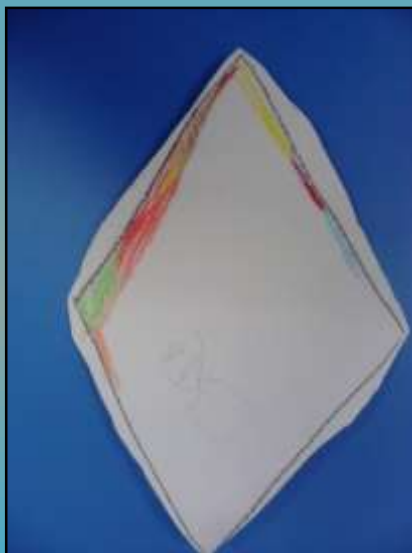
JESENŇÉ POZDRAVY ZO ŠTUTTGARTU, NEMECKO

Pripravila: Katarína Henke

Srdečne zdravíme všetkých malých a aj veľkých čitateľov a čitateľky časopisu Ceruzky vo svete.

Veľmi nás potešila možnosť podeliť sa s vami o dianie v našich dvoch, už pomaly rok existujúcich slovenských skupinách pre deti. Skupina pre mladšie deti vo veku od 2 rokov spieva, tancuje a zaoberá sa rozličnými témami. Deti sa stretávajú každý pondelok v Eltern Kind Zentre na Ludwigstraße 33 v Štuttgarte. Tak tomu bolo aj na našom prvom septembrovom stretnutí, kde sme sa venovali ročným obdobiam, no a hlavne jeseni. Pre naše deti je padajúce lístie a šarkany jej typickým znamením. Toto sa snažili zachytiť aj na ich obrázkoch.

Aj druhá slovenská skupina pre deti vo veku od 4 do 7 rokov mohla na prvom vyučovaní po prázdninách pozdraviť všetkých usilovných žiakov a žiačky, ktorí sa s veľkou chuťou pustili do učenia slovenského jazyka.

Táto skupina sa stretáva každú prvú nedeľu v mesiaci v priestoroch slovenskej katolíckej misie Mannheim, v kostole St. Clemensna Lortzingstraße 21 v Stuttgart - Botnang.

Slovenské skupiny pre deti v Stuttgarte

kontakt: katarinahenke@live.de

ZAČIATOK ŠKOLSKÉHO ROKA V MNÍCHOVE, NEMECKO

Pripravila: Jarmila Buchová

Ahojte deti ☺

Náš maskot levík Janík sa na nový školský rok už veľmi tešil. Prázdniny boli pekné, ale bez detí mu bolo trochu smutno. „Kedy už prídu deti?“ neustále vyzvedal. Aj deti sa už tešili na svojich kamarátov, ktorých si na slovenčine našli a každý týždeň stretávali. Všetci boli nedočkaví. Začiatok roka je spojený aj s novými očakávaniami a aj obavami.

„Levík Janík, kto bude naša pani učiteľka? Vieš, kto bude učiť našu triedu?“ pýtali sa levíka Janíka zvedavé deti.

„Zostane nám tá istá pani učiteľka? Ak príde nová, aká bude? Nebude prísna a nebude dávať príliš veľa úloh? A zlé známky? Budeme mať stále tak veľa zábavy?

A čo noví spolužiaci? Akí budú?“ vyptovali sa deti.

A zrazu to bolo tu....

V piatok 25. septembra 2015 sa otvorili dvere tried na Slovenskej katolíckej farnosti v Mníchove a vyučovanie sa zase začalo. Slovenské vzdelávacie centrum pri Slovensko-nemeckom kultúrnom klube v Mníchove otvorilo ďalší ročník vyučovania slovenčiny. Nasledovalo zoznamovanie, spoločné hry, spievanie, rozprávanie o prázdninách, novom školskom roku a jeseň.

„Tak deti, ako bolo?“ opýtal sa levík Janík po vyučovaní.

Aj keď to, ako deťom bolo, vedel vyčítať priamo z ich rozžiarených tvári. Usmievali sa a rozprávali jeden cez druhého. Pani učiteľky si pre deti pripravili rôzne projekty, ktoré budú spolu s deťmi počas roka realizovať: Trojlístok, Vlak za spisovateľom, Vianočný anjel, Pošta pre teba... a mnohé iné.

A samozrejme na Vianoce budeme opäť vystupovať s vianočným hudobno-divadelným pásmom Betlehemska hviezda. Už sa tešíme. Bude to rok plný zábavy ☺

Spomienky na náš školský rok 2014/2015:

<https://www.youtube.com/watch?v=Yt4lBMbuYk0>

Ďakujeme Slovenskej katolíckej farnosti v Mníchove za bezplatné poskytnutie priestorov na vyučovanie.

Pripravila: Ivka Kurišková

A child's drawing of a landscape. On the left is a large tree with a thick brown trunk and many branches. The leaves are colored in shades of green and yellow. In the center-right, there is a small, simple house with a pink roof and green walls. The ground is a flat green area. The sky is a pale blue, and a large, bright yellow sun is in the upper right corner, with some blue brushstrokes above it.

JESEŇ V ŠKOLE PETIT SLAVIK V PARÍŽI, FRANCÚZSKO

Pripravila: Betka de la Bouvrie

Nový školský rok začali aj deti v slovenskej škôlke a škole Petit Slávik v Paríži. Témou vyučovania v sobotu 10.10.2015 bola jeseň. Deti si okrem učenia čítania a písania vytvorili aj nádherných papierových šarkanov s dlhými chvostami. Ktovie, ako vysoko nám vyletia. Možno zanesú naše pozdravy až k vám.

Všetkým slovenským deťom po celom svete želáme úspešný štart do nového školského roka.

RECEPT NA VÝBORNÝ ISLANDSKÝ ZAČIATOK ŠKOLSKÉHO ROKA

Pripravila: Kristína Domáňová

Srdečne Vás všetkých pozdravuje šéfkuchár bez čapice p. Puffin.

Pre všetkých, ktorí majú radi kulinárske umenie, mám dnes recept na jednu špecialitu. Dúfam, že si na nej všetci pochutíte :)

Čo budeme potrebovať:

- šikovnú, úžasnú pani učiteľku (najlepšie menom Ol'ga)
- 4 - 7 detí (podľa možností s menami: Izi, Viktoría, Sara, Melissa, Daniela, Uriel)
- 1 stredne veľkú triedu na škole v Breidholte
- 3 veľké polievkové lyžice trpezlivosti
- 5 čajových lyžičiek tvorivosti
- 2 hrste podpory rodičov
- štipku islandského vetra

Všetky ingrediencie zmiešame a necháme odstáť pol hodinku. Takto pripravené ich začneme spracovávať každú sobotu a čakáme, čo z toho vyjde :) Jednu sobotu je to Slovensko- čokoládový koláč, inokedy písmenkový šalát, ďalší krát sa nám na tanieri zjaví obložená misa plná hier a piesní.

Jedinečnú atmosféru krájame na kocky. Je to jednoducho zázračný recept, ktorý vám odporúčam vyskúšať aj vo vašej krajine.

Dobrú chuť! :)

ZAČIATOK ŠKOLSKÉHO ROKA V CARDIFFE , WALESE

Pripravila: Erika Krizová

Ceruzky vo svete 4/2015

V septembri 2015 sme otvorili Víkendovú slovensko-českú školu – **DRÁČIK** aj u nás v Cardiffe, vo Walese. Deti sa učia pod vedením slovenských kvalifikovaných pedagógov. Škola je zameraná na vyučovanie slovenského jazyka, prvouky a vlastivedy pre deti od 4-14 rokov. Základnou myšlienkou na založenie školy bola naša snaha o udržiavanie a zdokonaľovanie slovenčiny ako materinského jazyka, udržiavanie slovenskej kultúry, spoznávanie histórie, zvykov a tradícií Slovenska.

Vyučovanie prebieha každú sobotu. Na našom prvom stretnutí sme sa porozprávali o Slovensku - našej vlasti a vlasti našich rodičov. Povedali sme si o tom, ako sa volá a akú má vlajku. Dorozumievacím jazykom je slovenský jazyk, ktorým sa tam hovorí i píše. Aj my sa budeme na hodinách učiť rozprávať, písať a čítať po slovensky. Deti usilovne pracovali a vytvorili krásny plagátik. Pozrite si ukážky z našej tvorivej práce:-)

ZAČIATOK ŠKOLSKÉHO ROKA V DUBLINE, ÍRSKO

Pripravila: Mária Pacheroová

Aj u nás v Dubline sme úspešne otvorili ďalší nový školský rok 2015/2016. Prišlo veľa detí. Úvodné hodiny v triedach boli zamerané na zoznámenie sa s novými spolužiakmi a učiteľkami. Najviac nováčikov bolo samozrejme ako vždy v najmenšej skupinke. Tí začali školský rok divadelným projektom na zoznámenie. Spolu s pani učiteľkou pripravili pre ostatné deti krátke divadielko: Rozprávku o troch prasiatkach. Poznáš túto rozprávku?

Deti si vyrábali kulisy a masky samé. A aj text rozprávky si sami vymýšľali – a bol samozrejme po slovensky. Divadelné predstavenie sa páčilo aj ostatným deťom. Už sa tešíme na ďalšie projekty. ☺

DESATORO (MALÝCH) VIKINGOV

Pravidlá do nového školského roka

Pripravila: Kristína Domáňová

1. Do it yourself - Urob to sám

Starí Vikingovia ti nikdy nepovedia, ako máš čo urobiť. Spoliehajú sa na Tvoju vlastnú inteligenciu, nechajú ti dostatok slobody a priestoru, aby si mal možnosť prísť na veci sám. Skúšaj, experimentuj, vymýšľaj! A prídeš na to sám!

2. Jedz každý deň lýsi a 2x týždenne rybu

Zdravá strava je základ fungovania. Rozmýšľaj nad tým, čo ješ a prispôsob to krajine, v ktorej žiješ. Ak žiješ v severskej krajine jedz lýsi - rybí olej, ktorý je nevyhnutnou súčasťou začiatku každého dňa, vzhľadom na striedanie polárneho dňa a noci, kedy je svetlo iba 3 - 4 hodiny denne a potreba vitamínu D je vyššia.

3. Používaj znakovú reč

Ak ešte nie si na najvyššom stupni zvládnutia komunikácie, netráp sa. Pomôž si, ako najlepšie vieš. Používaj gestá. Uľahčia ti vyjadriť to, čo chceš a budeš sa cítiť slobodný a bezprostredný.

(Pod pojmom znaková reč sa nerozumie posunkový jazyk, ktorý je určený pre nepočujúcich, ale ide o špeciálne vyvinutú znakovú reč, ktorá pomáha v komunikácii, keď deti ešte nevedia rozprávať.)

4. Rešpektuj iných Vikingov

Všetci sme na jednej "lodi". Všetci sme si rovní. Neexistuje lepší alebo horší, všetci sme jedineční a rešpektujeme sa navzájom, iba tak môžeme spolupracovať a snažiť sa tvoriť lepší svet.

5. Zachovávaj rituály

Rituály sú dôležitou súčasťou každej spoločnosti a majú svoje miesto aj v škole. Sú pomocníkmi pri organizovaní dňa, pri prechodoch z jednej činnosti do druhej, patrí sem spievanie piesní pred jedlom, používanie špeciálnych predmetov alebo činností. Inšpiruj sa inými alebo si vymysli vlastné.

6. Chod' von za každého počasia

Neexistuje zlé počasie, iba zlé oblečenie. Prší? Obuj si gumáky, obleč si pršiplášť. Fúka vietor? Daj si čiapku a šál. Využi každú chvíľu byť vonku na čerstvom vzduchu a otužuj sa.

7. Zabudni na vykanie

Vykanie nie je zárukou úcty. Ak môžeš - tykaj si s ľuďmi a daj im najavo, že úcta a láska sa dá vyjadriť aj inak ako zaužívanými vzormi. Bud' úprimný a srdečný.

8. Plávaj (aspoň) raz do týždňa

Pohyb je nevyhnutnou súčasťou zdravého Vikinga. Plávaj, behaj, skáčaj, bicykluj. Rob, čo ti prináša radosť a rob to pravidelne.

9. Vyhýbaj sa slovu "nie"

Skús formulovať všetko v pozitívnom duchu. Hovor tak, ako chceš aby hovorili iní k tebe. Usmej sa a skús vymyslieť a povedať vetu tak, aby si nemusel použiť negáciu.

10. Nauč sa byť zodpovedný sám za seba

Uč sa rozmýšľať o tom, čo chceš a stáť si za tým. Rozhoduj sa podľa svojho srdca a drž sa svojho rozhodnutia.

(článok vznikol na podnet hospitácie v materskej škole Efstihjalli - Kópavogur/Reykjavík, Island)

NÁJDI 10 ROZDIELOV:

Pripravila: Katarína Kozáková

Klub Martina Rázusa (KMR) v Toronte usporiadal na začiatku školského roka už piaty ročník detskej recitačnej súťaže : **"Maroško"**. Predsedníčka KMR Katarína Kozáková privítala vzácných hostí: pána veľvyslanca SR v Kanade Andreja Drobu, honorárneho konzula v Toronte Michala Martinčeka, pani učiteľku zo Slovenskej školy v Mississaugue – Danielu Kramárikovú, rodičov a deti, ktorým sa pekne prihovarila o význame zachovania materinského slovenského jazyka v cudzine. Tiež pán veľvyslanec vysvetlil deťom a rodičom aj praktický význam ovládania slovenského jazyka, ktorý im dáva okrem iného možnosť študovať a pracovať na Slovensku.

Okrem tradičnej recitačnej súťaže, v ktorej zvíťazili deti Karolínka, Arianka a Alexander, ktorým pán veľvyslanec odovzdal ceny a diplomy, ostatné deti sa predstavili voľnou tvorbou, spevom, tancom, či hrou na harmonike. Celé popoludnie sa nieslo v slovenskom duchu. Deti namaľovali spoločne obraz, ktorý darovali pánovi veľvyslancovi, ako prejav veľkej vďaky za jeho účasť, knihy, učebnice a ceny víťazom. Jeho rozhovory s prítomnými rodičmi boli veľmi užitočné.

Deti odchádzali obdarované darčekom, s rozžiarenými očkami a s úsmevom na tvári. A to bola najväčšia odmena organizátorovi KMR v Toronte, prítomným hosťom, deťom a rodičom, ktorým patrí veľká vďaka za to, že deti vychovávajú v slovenskom duchu a v ich rodnom slovenskom jazyku, ďaleko od svojej rodnej vlasti.

Pripravila: Ingrid Sivčová

SLOVENSKÁ ŠKOLA V NEW YORKU Bohemian Citizens' Benevolent Society in Astoria

Po letných prázdninách sa opäť otvorili dvere tried v našej škole. Všetci sme sa tešili, že sa stretneme a začneme čítať, písať a rozprávať sa len po slovensky. Mnohí z nás boli počas letných prázdnin na Slovensku a využili sme všetky vedomosti, ktoré sme v slovenskej škole nadobudli.

Pozdravujeme všetkých našich kamarátov

vo všetkých slovenských školách na celom svete. Želáme im veľa úspechov v tomto školskom roku a v tomto vydaní časopisu Ceruzky vo svete vám ukážeme, čo sme stihli v septembri a októbri.

Spočítaj: Koľko je na obrázku veľkých tekvičiek?
Koľko je na obrázku malých tekvičiek?

SEPTEMBER V NEW YORKU: Festival kultúry a dedičstva Slovákov v Amerike - 38. ročník

Generácia odchovcov našej školy takto odovzdáva odkaz mladším žiakom a pomáha svojimi skúsenosťami pri vystúpeniach detského tanečného súboru Limboráčik.

Vystúpenie sa im naozaj veľmi podarilo. Publikum ich odmenilo obrovským potleskom.

Po tanečnom vystúpení nasledovala spoločná fotka s pani učiteľkami.

A potom už iba vrcholný bod programu: spoločná pieseň našej školy so školami z New Jersey s názvom **Slovensko v nás**.

Naša žiačka Emma McCartney sa inšpirovala atmosférou festivalu a prispela do časopisu touto peknou kresbou.

OKTÓBER V NEW YORKU: Vyvrcholenie celoročnej témy : ROK ĽUDOVÍTA ŠTÚRA

Ako zhrnutie vedomostí o významnom slovenskom národovcovi Ľudovítovi Štúrovi bola pre žiakov pripravená Power Point prezentácia, v ktorej sa zhrnuli všetky dôležité míľniky tohto slovenského dejateľa. Žiaci s veľkou chuťou správne odpovedali na otázky v obrázkovej tajničke.

Aj sme si zaspievali.

Text slovenskej hymny úzko súvisí tiež s Ľudovítom Štúrom.

Portrét Štúra je aj na bankovkách Slovenska a od novembra 2015 je aj na dvojeurových minciach.

Na dobovej fotografii žiaci hľadali a aj rýchlo našli Ľ. Štúra – od spisovateľov a politikov vtedajšej doby sa odlišoval svojou bradou. Podľa nej ho aj deti rýchlo spoznali. Žiaci, ktorí správne odpovedali na otázky vyplývajúce z Power Point prezentácie dostali šiltovky so slovenskými symbolmi.

Nateraz sa s Vami lúčime, kamaráti naši, tešíme sa na ďalšie vydanie časopisu. Určite Vám ukážeme, ako sme sa pripravovali na náš veľký sviatok **Thanksgiving**.

Ale ešte predtým sme pripravili tajničky. Určite to bude pre vás ľahké.

Tak hurá do toho!

TAJNIČKA: V tajničke sa ukrýva meno významného slovenského národovca.

1.	Nie je to pravá ruka, ale ruka	1.					
2.	Orgánom sluchu sú	2.					
3.	Malý dom je	3.					
4.	Orgánom zraku sú	4.					
5.	dopravný prostriedok – na koľajniciach	5.					
6.	Písmeno môže byť tlačené alebo ...	6.					
7.	Obúvam si ich na nohy	7.					
8.	Ukazuje smer →	8.					
9.	Aktovka je školská	9.					
10.	Domček pre včely	10.					
11.	Potok	11.					

OSEMSMEROVKA: NÁJDI V TEXTE

nasledujúce slová:

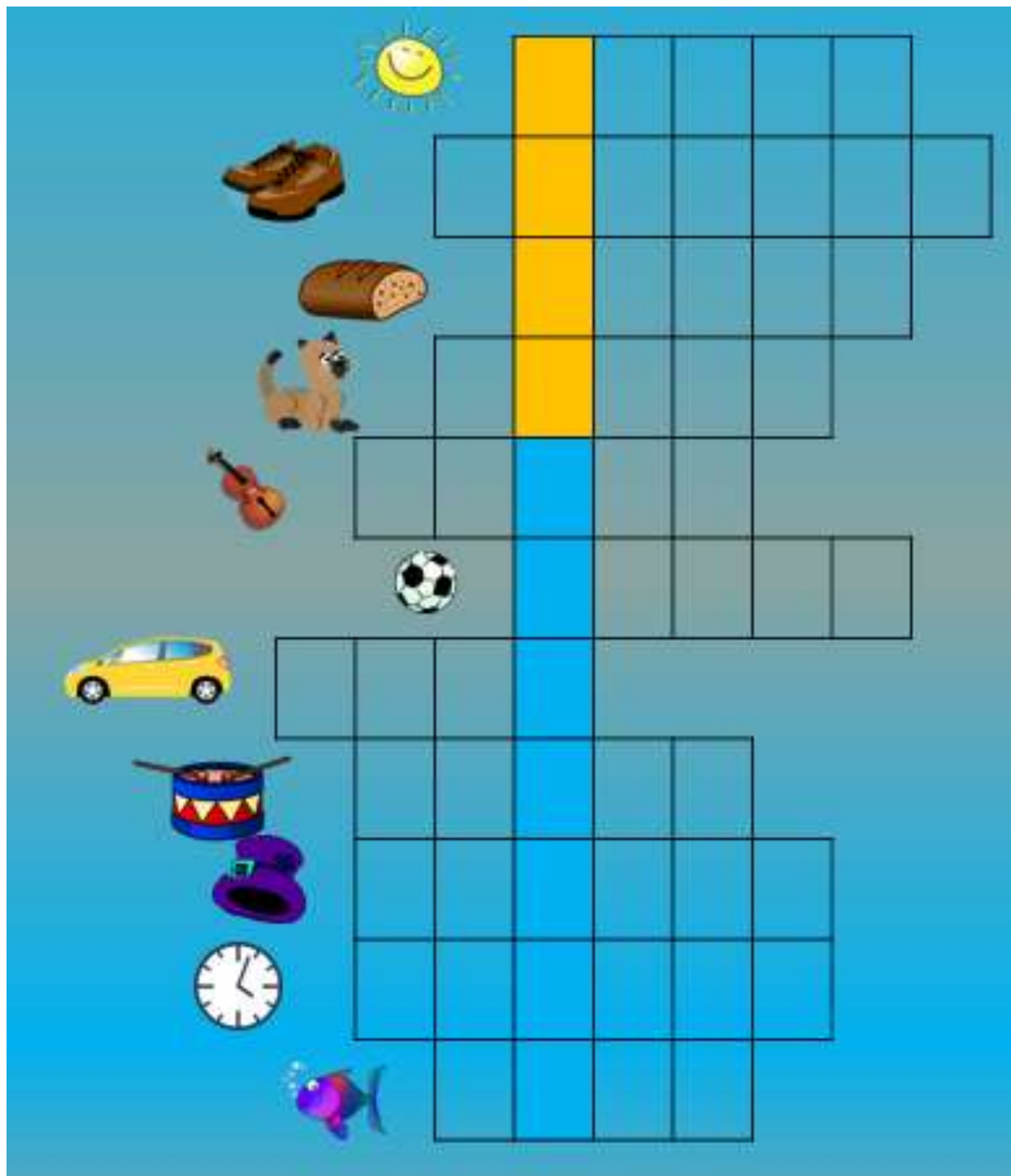
L'udovít, Štúr,
novinár, politik,
národovec,
učiteľ, profesor,
slovenčina,
sloboda, jazyk,
Uhrovec, poslanec
pedagóg

T	A	C	U	S	L	O	B	O	D	A
L	U	M	H	L	Ú	C	Á	Í	I	P
A	N	Á	R	O	D	O	V	E	C	R
Í	U	D	O	V	Í	T	J	T	E	O
Š	V	I	V	E	A	Í	A	I	N	F
T	M	U	E	N	I	M	Z	Č	A	E
Ú	Í	A	C	Č	A	S	Y	U	L	S
R	P	O	L	I	T	I	K	O	S	O
N	O	V	I	N	Á	R	I	K	O	R
I	P	E	D	A	G	Ó	G	Y	P	E

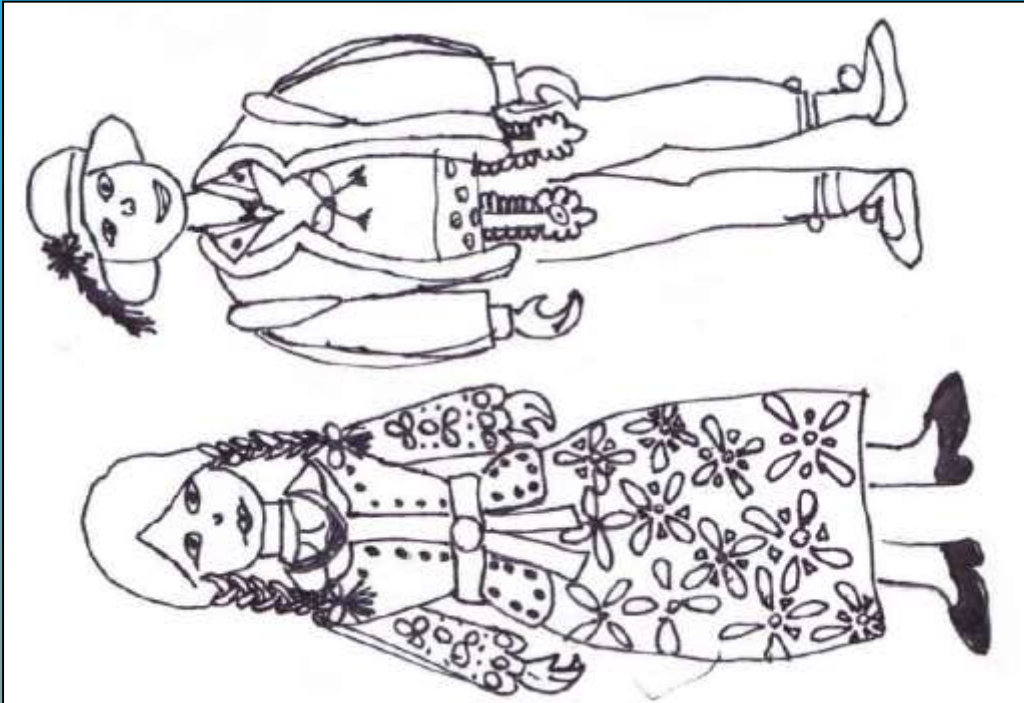
**Vo veľkom meste bývame
a na sochu sa dívame.
Povieme vám, je to krása!
Každý pri nej plesá, jasá.**

Ako sa socha volá?

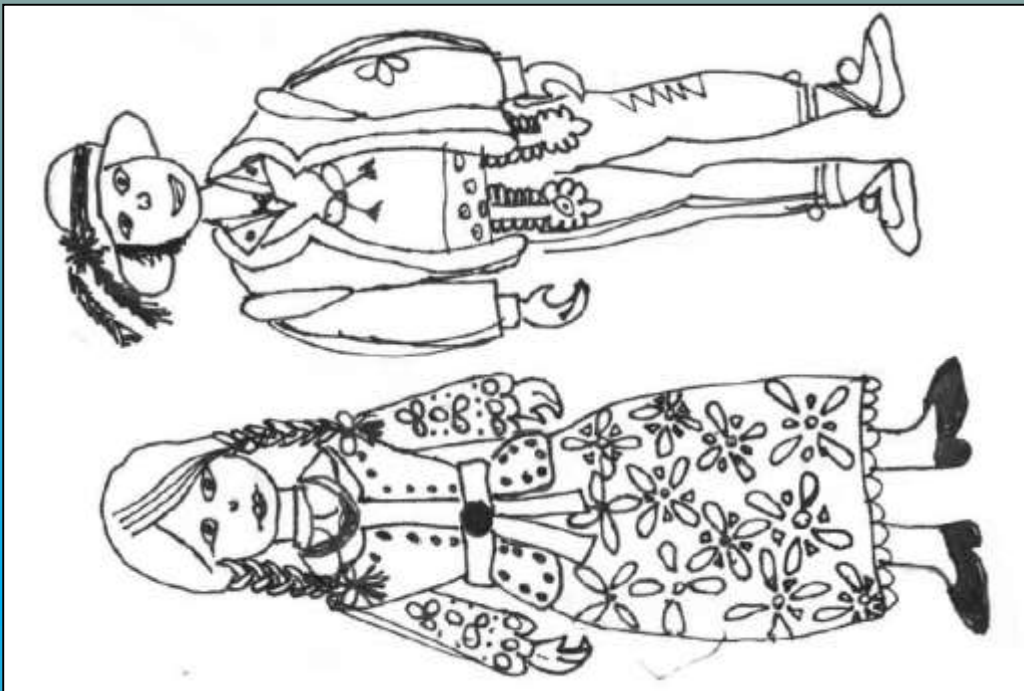

NÁJDI 10 ROZDIELOV A OBRÁZKY PEKNE VYMAĽUJ:

Pripravila: Romanka (9) Mníchov

Obrázok 2.

Obrázok 1.

POĎAKOVANIE PÁNU PREDSEDOVI ÚŠŽZ

Dňa 30. septembra 2015 ukončil pán veľvyslanec RNDr. Igor Furdík svoju činnosť na poste predsedu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Do funkcie predsedu bol menovaný 10. mája 2012. Počas svojho funkčného obdobia venoval zvýšenú pozornosť aj problematike školstva v západnej Európe a zámorí, za čo mu patrí naše veľké DAKUJEM.

Vážený pán veľvyslanec RNDr. Igor Furdík,

srdečne Vám ďakujeme za Vašu prácu, Váš aktívny prístup, úsilie a osobnú angažovanosť na poste predsedu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Ďakujeme Vám za to, že Vám osud detí zahraničných Slovákov leží na srdci. Vaša aktívna účasť, postrehy, rady a námety na našich spoločných zasadnutiach výraznou mierou napomohli k hľadaniu východísk a vhodných postupov na podporu slovenského povedomia u krajanov vo svete prostredníctvom podpory školstva a vzdelávania detí.

Osobitne ďakujeme za otvorenie problematiky školstva a vzdelávania detí v krajinách západnej Európy a zámoria. Konkrétne ďakujeme za:

- vytvorenie Sekcia pre západnú Európu a zámorie Komisie pre školstvo a vzdelávanie (28.októbra 2014),
- zorganizovanie stretnutí a sieťovanie v oblasti školstva a vzdelávania detí,
- možnosť zaradenia detí zo západnej Európy a zámoria do letných táborov organizovaných ÚŠŽZ,
- Vašu podporu pri rokovaní s Ministerstvom školstva SR,
- a za ostatné aktivity pri riešení školskej problematiky v západnej Európe a zámorí.

Dovoľíme si zacitovať z textu pesničky „Opri sa o mňa“ známej slovenskej hudobnej skupiny IMT Smile:

„ČLOVEKU JE VTEDY DOBRE,
KEĎ SA MÁ O KOHO OPRIEŤ...“
V tomto duchu Vám, pán RNDr. Furdík, ďakujeme za to, že sme vo Vás mali človeka, o ktorého sme sa mohli vždy oprieť. Nieкого, kto nás nie len vypočul, ale aj vedel podporiť a poradiť.

Pán veľvyslanec RNDr. Igor Furdík,

srdečne Vám ďakujeme za Vašu prácu, podporu, pochopenie a rady pri riešení otázok problematiky školstva v krajinách západnej Európy a zámoria.

Vo Vašej ďalšej práci na novom pôsobisku Vám želáme veľa osobných a pracovných úspechov.

Ďakujeme za to, že sme sa mali o koho oprieť ☺

S úctou a vdakou

deti, učitelia, rodičia a priatelia

ISEIA - Asociácia slovenských vzdelávacích centier vo svete

POHĽADNICA NOVÉMU PÁNU PREDSEDOVI ÚSZZ

Dňa 1. októbra 2015 bol na post predsedu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí menovaný pán veľvyslanec JUDr. Ján Varšo, CSc.. Pán veľvyslanec je dlhoročným kariérnym diplomatom, ktorý pôsobil v Bruseli, New Yorku, Nikózii a naposledy v Belehrade.

Vážený pán veľvyslanec JUDr. Ján Varšo, CSc.

vo Vašej novej funkcii Vám želáme veľa zdaru, osobných a pracovných úspechov pri zabezpečovaní náročných zámerov rozvoja a podpory národného povedomia a kultúrnej identity Slovákov žijúcich v zahraničí.

S úctou

deti, učitelia, rodičia a priatelia

ISEIA - Asociácia slovenských vzdelávacích centier vo svete

Deti zo slovenských vzdelávacích centier vo svete napísali novému pánu predsedovi ÚSZZ pozdravné pohľadnice. Tu sú niektoré z nich:

Pozdravné slová pána predsedu si môžete prečítať na stránke ÚSZZ:

<http://www.uszz.sk/sk/stranka/3886/jan-varso-novy-predseda-uszz-zveladujme-narodne-povedomie---ono-je-tmelom-slovenskosti-vsetkych-krajanov>

JAZYKOVÉ OKIENKO

DVOJHLÁSKY a ich správna výslovnosť „ô“

Vymenuj dvojhlásky

ia, ie, iu, ô

Vyslov nahlas o – osa, doma, kosa, nos,

Vyslov nahlas ó – mólo, móda, sóda, pólo

Vyslov nahlas ô - nôž, stôl, kôň, hrôza, kôra

(uo)

Vyslov nasledujúce slová správne a napíš počet slabík:

môj () – mozog () – neskôr () – motor () – moja () – motýl ()

môžem () – pomôžem () – premôžem () – drôt () – škôlka ()

pomôcka () – guľôčka () – ôsmak () – najdôležitejší () – pôjd ()

Nájdí rým k slovám :

MÓLO - SÓDA - OSA – HRÔZA

rosa	sólo	kosa	voda	móda	mólo
pohoda	koza	spoza	bosá	dóza	škoda
					pólo

Napíš zdrobneninu od slov:

plot

potok

noha

kvapka

komora

oblok

vrkoč

kniha

jahoda

dobrota

(vrkôčik, jahôdka, nôžka, komôrka, potôčik, kvapôčka, oblôčik, knižočka, dobrôčka, plôtik)

Doplň ô, o, ó

k...š	n...havice	r...zny	k...sačka	vrk..čik
n...žnice	bal...n	m...j	k...sa	v...bec
n...ha	dr...t	k...ra	p...žička	kr...k...díl
st...l	v...ňa	k...stka	hr...za	d...ch...dca
n...ž	k...siť	metr...	aut...bus	balk...n
k...pka	k...rka	h...rka	sk...kan	guľ...čky
mikr...f...n	m...týľ	hr...za	k...ža	n...s...r...žec

Prečítaj nahlas a slová nakresli:

kôň	stôl	pôjd	kôl	nôž

potôčik	oblôčik	vrkôčik	jahôdka	nôžka

VLASTIVEDA - UMENIE - PRÍRODOVEDA PO STOPÁCH ŠTÚRA

Pripravila: Jarmila Buchová

Pani učiteľka Jarka, zo slovenského centra v Mníchove, bola v lete na škole žurnalistiky. Predstavte si deti, ona sa učila ešte aj cez prázdniny. Ale okrem učenia sa tam aj veľa cestovalo – po Slovensku, po miestach, kde žil a pôsobil Ľudovít Štúr.

Prvé miesto, ktoré sa objavuje v životopise Ľudovíta Štúra je jeho rodisko – **UHROVEC**, dedinka v okrese Bánovce nad Bebravou. Ľudovít Štúr sa narodil 28. októbra 1815. A čo je naozaj veľmi zaujímavé: presne v tej istej dedine a presne v tom istom dome, sa o 106 rokov narodil aj ďalšia významná slovenská osobnosť, politik a národovec Alexander Dubček. To je ale náhoda, že?

Na ich rodnom dome sú pamätné tabule venované obom veľikánom a dom je národnou kultúrnou pamiatkou. Na pamätnej tabuli je napísané:

„Z tohto domu vyšiel v národe slovenskom naveky požehnaný Ľudovít Štúr...”

On zobudil zo sna národ svoj
a zorol úhor neúrodný,
Ku cti priviedol jazyk rodný
a šiel za rodu spásu v boj.
On padol – ale zvíťazil.
On umrel – aby večne žil.”

Druhým významným miestom je **BRATISLAVA**, kde Štúr študoval na Evanjelickom lýceu. Zanietení profesori vzbudili uňho záujem o dejiny slovanských národov a rodnú reč.

Na budove lýcea je dnes pamätná tabuľa s menami mnohých významných študentov. Medzi nimi je aj meno Ľudovíta Štúra, ktorý bol dobrým študentom a aj aktívnym národovcom. V tom čase nebolo povolené šíriť myšlienky slobodného slovanského národa. Slováci žili pod vládou maďarských panovníkov, ktorí hlásali myšlienku jediného maďarského národa. Preto boli všetky stretnutia zamerané na podporu slovanskej súdržnosti organizované tajne, pretože boli považované za protiuhorské a účasť na nich znamenala väzenie. V roku 1836 sa tajne stretli slovanskí národovci na hrade **DEVÍN**, aby si pripomenuli históriu Slovanov. Hrad Devín je miesto spojené s Veľkomoravskou ríšou – prvým štátnym útvarom slovanských predkov na Slovensku. Tam prijal Štúr aj svoje slovanské meno Velislav.

V roku 1938 odišiel Štúr študovať do **HALLE** v Nemecku. Tu získal za dva roky jazykovedné, filozofické, filologické a politologické poznatky. Nadviazal kontakty s viacerými jazykovedcami a filozofmi, s ktorými bol v osobnom a listovom kontakte.

Socha Štúra v Halle,
Nemecko (Zdroj 1)

Tu sa naučil veľa z toho, čo neskôr potreboval na kodifikáciu slovenčiny.

V Halle (Saale) je ulica s menom Ludwig Stur StraÙe. Od roku 2004 stojí v parku univerzitnej knižnice na jeho pamiatku socha Ľ. Štúra. Toto miesto nevybrali náhodou. Štúr bol častým návštevníkom univerzitnej knižnice a stal sa tiež dozorcom časti fondu – vyčlenenej ako Uhorská knižnica. Na fotografii je vtedajší slovenský veľvyslanec I. Slobodník spolu s rektorom Univerzity Martina Luthera prof. Dr. U. Sträterom. Táto socha je miestom významných stretnutí, napr. 2013, pri príležitosti 175. výročia imatrikulácie Ľ. Štúra na Univerzite.

Z Nemecka sa Štúr vrátil do **BRATISLAVY**. Tu pôsobil ako profesor na Evanjelickom lýceu a pokračoval v národnom boji. Okrem učenia sa venuje aj písaniu národných a politických článkov, ale aj dlhých spisov. Keďže bol na tú dobu veľký rebel a bojovník za svoj národ, bol v roku 1843 odvolaný z postu učiteľa. Práve toto odvolanie bolo podnetom na vznik hymny.

Lyceálna knižnica – Kabinet a študovňa rukopisov a starých tlačí Ústrednej knižnice SAV je plná jeho kníh, mnohé sú v origináli. V Bratislave začal vydávať Slovenské národné noviny a literárnu prílohu Orol tatranský. Na mieste, kde stál pôvodne dom s jeho bytom je pamätná tabuľa.

Obec **HLBOKÉ** je miestom zrodu spisovnej slovenčiny. 11. júla 1843 sa tam na Hurbanovej fare stretol Štúr s Hurbanom a Hodžom a dohodli sa na postupe pri zavedení – kodifikovaní – spisovnej slovenčiny.

Významným miestom, spojeným s históriou Slovanov, je aj **BRATISLAVSKÝ HRAD**. V lete tam bola výstava na počesť 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra. Boli na nej vystavené obrazy Štúra, jeho veľkej lásky Adely

Ostrolúckej, ale aj obrazy jeho priateľov a nasledovníkov – štúrovcov. Okrem obrazov, listov a prác Ľ. Štúra sú tam aj rôzne originálne dobové dokumenty súvisiace so životom Ľ. Štúra, napr. zatykač. Ten bol vydaný v máji 1848 na vedúcich členov Slovenského národného hnutia – Hurbana, Hodžu a Štúra. Zatykač bol vydaný za to, že odmietli poslušnosť maďarskej vláde a tajne vytvorili Slovenskú národnú radu. Požadovala, aby bol slovenský národ uznaný za rovnoprávny národ.

Pre všetkých to znamenalo útek pred žandármi. Štúr utiekol k svojmu bratovi Karolovi na evanjelickú faru do

MODRY. Budova fary, v ktorej sa ukrýval, stojí medzi dvoma evanjelickými kostolmi – medzi slovenským a nemeckým kostolom. V Modre môžete navštíviť aj Štúrovo múzeum, ktoré sa špecializuje na jeho literárnu tvorbu. Okrem toho je tu aj pamätná izba Ľ. Štúra v dome, v ktorom zomrel. Dominantou Štúrovej ulice v Modre je súsošie Ľ. Štúra.

No ani v Modre sa nemohol ukrývať dlho. Aj tam ho našli. Podarilo sa mu však utiecť do Rakúska a cez Viedeň až do Prahy.

Po smrti svojho brata Karola sa Ľ. Štúr presťahoval do Modry, kde sa staral o bratovu rodinu. Vrátil sa, aj keď vedel, že bude pod neustálym policajným dozorom. Tu žil až do tragickej nehody.

Dňa 22. decembra 1855 sa pri poľovačke nešťastne postrelil do stehna. Zomrel o tri týždne – 12.1.1856. Je pochovaný na cintoríne v Modre, medzi svojím bratom Karolom a priateľom Pavlom Zochom.

Naše putovanie ukončíme opäť v **BRATISLAVE**: Meno Ľ. Štúra nesie Námestie Ľ. Štúra, ktoré zdobí súsošie Štúrovcov, na čele ktorého stojí Ľ. Štúr. Na Panenskej ulici sa nachádza Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV, na priechle ktorého sa vyníma socha Štúra s nápisom „jazykovedec, novinár, politik“.

A nakoniec zostala už iba návšteva Štúrovej kaviarne na Štúrovej ulici v Bratislave.

Pamätáš si mestá, ktoré sme spolu navštívili? Skús ich všetky vymenovať.

Zdroj (1)

Facebooková stránka Veľvyslanectvo SR v Berlíne (20.6.2015)

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.561709167237945.1073741873.193213817420817&type=3>

(uverejnené 4. december 2013)

Už vieme, kto je Ľudovít Štúr – ale kto sú štúrovci ?

Ako ste sa dozvedeli v minulých číslach Ceruziek, Ľudovít Štúr dal podobu dnešnej spisovnej slovenčine pred takmer 200 rokmi. A nielen to: bol prvý medzi bojovníkmi za oslobodenie slovenského národa spod maďarského a rakúskeho útlaku. Toto hnutie sa vytvorilo na jednej škole v Bratislave, ktorá sa volala Evanjelické Lýceum, kde bol Štúr profesorom slovenského jazyka.

Pod jeho vedením študovali viacerí významní slovenskí básnici a spisovatelia, ktorí vošli do dejín pod názvom **štúrovci**.

Medzi najznámejších štúrovcov patria títo básnici:

Janko Kráľ – revolucionár a búrlivák, ktorý písal aj básne o Jánošíkovi;

Samo Chalupka - ospevoval svoju lásku k domovine a jeho báseň Mor ho! pozná každý slovenský školák;

Ján Botto – bojovník za slobodu a spravodlivosť;

a **Andrej Sládkovič** – básnik, ktorý svoju lásku Marínu miloval rovnako ako svoju vlasť a túžil ich „v jednom objímať“. Básne písali už v novej spisovnej slovenčine. Aj vám sa určite niektoré z nich budú páčiť, napríklad tieto: Jarná pieseň (začína sa veršom „Zakukala kukulienka...“) , Turčín Poničan, Báj na Dunaji , Smrť Jánošíkova, alebo Detvan.

A ešte niečo: jeden zo štúrovcov, **Janko Matúška**, napísal verše piesne Nad Tatrou sa blýska, ktorá sa stala slovenskou štátnou hymnou.

Štúrovcov bolo pravdaže viac, ale mnohí hovoria, že najvšestrannejší a najvzdelanejší z nich bol niekto,

koho každé slovenské dieťa dôverne pozná:

Pavol Dobšinský.

Tento štúrovec zozbieral po celom Slovensku všetky tie rozprávkové postavičky zo slovenských národných povestí, ktoré tak dobre poznáte: Laktibrada, Lomidrevo, Valibuk, Zakliata panna, Zlatovláska, Janko Hraško, Popolvár, Ružová Anička, Černokňažník – no ale vy deti to iste viete lepšie!

Ktoré rozprávkové postavičky z Dobšinského povestí ešte poznáte?

Urobte si súťaž, kto ich pozná najviac?

Romanka, Mníchov, 8.r

V Liptovskom Jáne, na Slovensku

Tma.....

..... veľikánska tma..... niečo sa pohlo.....zašušťalo.....zazívalo.....

„Na tú tmú si asi nikdy nezvyknem,“ zašepkala ticho Janka.

„Veru,“ zazíval znovu Matko, „cestujeme stále v tme, ale ani ja si neviem zvyknúť. Nabudúce by sa nám zišla baterka.“

.....Čierno-čierna tma..... Čierna ako mačka, ako kominár zašpinený od sadze. Ako machuľa od tušu, ktorý sa vylial do zošita.

„Ktovie kam nás pani riaditeľka Majka z centra v Dubline poslala,“ prebleskla Janke hlavou krátka myšlienka. „Dobrá noc Matko. Zajtra sme na mieste,“ zašepkala Janka a spokojne zaspala....

„Dobré ráno, kamaráti. Janka, Matko, vstávajúte. Už je deň,“ ozývajú sa známe hlasy.

„Čože? Kde sme to? No to bude nejaký omyl?“ neverí vlastným očiam Janka, keď sa pozerá na tvár usmiatej Romanky z Mníchova.

„Teta Majka nás omylom poslala zase k vám do Nemecka?“ čuduje sa aj Matko.

„Ale kdeže,“ vykrikuje aj Andy, „my nie sme v Nemecku, ale na Slovensku.“

„Na Slovensku? A čo tu robia deti z Mníchova? A prečo je tu vlastne tak veľa detí, ktoré nepoznáme?“ krúčia hlavami naši cestovatelia a nestačia sa čudovať, koľko detí pribehlo zrazu do jedálne.

„No preto, lebo ste v tábore Krajanské leto,“ zakričí jednohlasne Eliška s Vandou, „a je tu mnoho iných detí z rôznych krajín. Napríklad my sme z Prahy, z Čiech.“

A naozaj. Naši cestovatelia sa ocitli v tábore, ktorý zorganizoval Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. A sú tu deti z Čiech, Ukrajiny, Nemecka, Anglicka, Írska a aj USA. A všetkým deťom žiaria iskričky radosti v očiach.

Janka a Maťko strávili s deťmi 14 nádherných a zaujímavých dní. Hrali sa s nim, spievali, tancovali, súťažili. A veľa cestovali a spoznávali Slovensko.

Tábor sa nachádza v rekreačnej časti malej dedinky Liptovský Ján, ktorá je v nádhernom horskom prostredí Nízkych Tatier. Na území obce sa eviduje 246 jaskýň s celkovou dĺžkou 44 kilometrov. Pre turistov je však sprístupnená iba jedna - **Stanišovská jaskyňa**. Tam sa aj deti vybrali na svojej prvej väčšej vychádzke po okolí.

„Janka, vieš čo povedala Slávka? Že v jaskyni nie sú vôbec svetlá? Čo tam teda ideme pozeráť? Ved' tam bude tma a my nič neuvidíme?“ čudoval sa Akoš celú cestu k jaskyni.

„Každý z nás dostane čelovku, a tak uvidíme všetko,“ podotkol Marek, ktorý vie vždy všetko. A spolu so Sofiou si zaspievali pesničku do kroku, aby sa im lepšie kráčalo. „Čo je to čelovka?“ opýtala sa Stela.

„To je lampa na čelo. Dostane ju každý, aby sme mohli objavovať krásy podzemného sveta,“ pridala sa do rozhovoru aj Ondrej.

V jaskyni bola naozaj tma. A zima. Ujo sprievodca nám porozprával veľa zaujímavého. Čo sa deťom páčilo najviac?

„Mne sa najviac páčilo, keď sme počúvali, ako nám jaskyňa rozpráva,“ povedala Oľga. „Rozprávala nám o tom, ako vznikla. V úplnom tichu a tme sme počuli iba kvapkanie vody.“

„Mne sa zase najviac páčili lesklé malinké vodné živočích – chvostoskoky, ktoré žijú v jazierku v jaskyni. Tých som sa nebála,“ usmiala sa aj Daniela, „netopiere ma ale riadne naplašili.“ Druhú jaskyňu, ktorú naši cestovatelia spolu s deťmi navštívili, bola **Demänovská jaskyňa Slobody**. V jaskyni je mnoho siení, chodieb, kvapľovej výzdoby a aj nádherný veľký skamenený vodopád. „Bolo to naozaj

krásne,“ pochvalovali si Klára a Sofia. A ostatné deti súhlasne prikývli. „Je to ale naozaj dlhá jaskyňa – sprístupnený úsek je dlhý 1800 m“, stone Teodor, „až ma bolia nohy.“

„Nohy ťa bolia z toho, že si stále poskakoval po schodoch. A tých tam bolo naozaj veľa. Samotné prevýšenie medzi vchodom a prízemím je -66 m, medzi prízemím

a východom z jaskyne +85 m," podotkla Dana, Teova sestra.

„Čo znamená veľa, veľa schodov," skonštatoval Jakubko.

„Jaskyňa je farebnejšia a nádherne zdobená červenými a žltými kvapľami," zhodnotili dievčatá.

Vieš ako sa presne jednotlivé kvaple volajú a čo znamenajú?

Skús správne priradiť:

- a) Krasové útvary - kvaple vznikajúce na strope a rastúce smerom nadol
- b) Krasové útvary – vznikajúce na dne jaskyne a rastúce smerom hore
- c) Krasový útvar – stĺp, ktorý vzniká spojením stalagtitu a stalagmitu.

1) stalagmity,

2) stalagnáty,

3) stalagtity.

(riešenie je na nasledujúcej strane)

V tábore mali deti aj celodenný výlet na **Spišský hrad**, ktorý patrí rozlohou k jedným z najväčších zrúcaninových hradných komplexov v strednej Európe. Táto národná pamiatka pochádza z 12. storočia. Po príchode na parkovisko nás čakalo malé stúpanie do kopca. V teplotách 40 stupňov to nebolo až také ľahké. „Deti, nezabudnite piť veľa vody. A chráňte si hlavy čiapkami," upozorňovala teta Marienka a hneď si aj namočila svoju šatku do vody a vytvorila na hlave turban. Bola na nepoznanie. Ako múmia na karnevale.

„Hrad je naozaj veľký, už ma bolia nohy od toľkého chodenia," postťažovala sa Anna. „Bola si už na veži Janka?" vyzvedala Kristína. „Matko ako sa ti páči kaplnka? A videl si makety zbraní? Čo povieš na mučiarenň?" deti sypali otázky ako z rukáva. „No poviem vám, mučiarenň je naozaj strašidelná a hrozná," konečne sa ujala slova aj Janka.

„Nie, nie je hrozná, je perfektná," usmial sa Jurko, „a všetko sa to tam dá aj vyskúšať. Neboj sa Janka, nič sa ti nemôže stať. Mučiarenň je bezpečná," chlácholí Rastík Janku, ktorá iba krútil hlavou nad absurditou slovného spojenia – mučiarenň je bezpečná. A dodala: „Mňa viacej zaujali obrysy keltského koňa vytvoreného z kameňov na lúke pod hradom? Je to nízky kamenný múr, to sa niekto na tom poriadne narobil."

Veľmi pekným zážitkom pre deti bol aj výlet do Zuberca. Predpoludnie strávili deti v múzeu oravskej dediny, kde si vyskúšali všelijaké remeslá.

„Čo sa vám deti najviac páčilo?“ opýtala sa Janka.

„Ja som vyrobil pre mamičku peknú mištičku z hlíny. V strede je štvorlístok, pozri sa,“ ukazoval Jurko, „tentokrát som nekúpil žiaden darček, ale vyrobil som ho.“

„A ja som vyzdobila perníky. Nakreslila som farebné cukrové srdiečka,“ pochválila sa Romanka. „A ja som sa bičom oháňal. Išlo mi to celkom dobre. Ale najlepšie sa vedel bičom oháňať Edik,“ pochválil kamaráta Riško.

„A vyrobili sme si aj kožené náramky s menami,“ ukazuje hrdo Ivan.

Pozbierali sme všetky naše výtvyry a zanesli ich do autobusu. Čakal nás ešte dlhý deň. Tanečné súbory z celého Slovenska, ba aj zo zahraničia sa začali schádzať na Podroháčske folklórne slávnosti. Spievalo a tancovalo sa do samého večera.

„Ach, škoda, že tých 14 dní tak rýchlo ubehlo,“ zavzdychal večer Maťko.

Posledný deň v tábore bol trochu smutný. Ťažko sa nám lúčilo s kamarátmi, s ktorými sme tu strávili dva nádherné týždne. Dokonca Janke vypadli aj slzičky. Samozrejme, že sa deti tešia na svojich rodičov, ale teraz sa rozprchnu, každý do svojej krajiny.

Sľúbili sme si, že sa opäť stretneme. A teraz pozdravujem všetkých našich kamarátov z tábora Krajanské leto 2015 ☺

Bolo nám tam spolu nádherne. Samé super decká. Myslíme na vás a tešíme sa na vás o rok. Do skorého videnia kamaráti.

Pripravila: Kristína Domáňová, Jarmila Buchová
Psych. poradca: Lenka Ciglanská

Poradňu pre deti pripravuje pani učiteľka Kristínka z Islandu v spolupráci s pani učiteľkou Jarkou z Mníchova. Odborne im pri tom pomáha pani psychologička Lenka Ciglanská, ktorá pracuje ako psychologička v detskom centre na Slovensku.

V tejto pravidelnej rubrike radí knižka ANEŽKA deťom, rodičom a učiteľom s problémami, ktoré ich trápia.

Nájdeš tu rady a návody, ako prekonať ťažké chvíle. Napíš nám, ak aj teba niečo trápí. Knižka Anežka ti rada poradí.

Popoluška

Lara, 8.r., Mníchov

Je sobota ráno. Slniečko sa zo všetkých síl snaží predať cez žalúzie a svojimi lúčmi zobudiť malých spachtošov.

"Veronika, spíš? Veronikaaa?" neprestáva šepkať Jakub na svoju sestríčku, ktorá spí oproti v posteli, „Veronika...?“

"Jakub! Musíš toto opakovať každé víkendové ráno! Áno, spím! Aj napriek tomu, že tu po mne vykrikuješ asi pol hodinu!" mrzuto odpovedá ospalá Veronika.

Je sobota ráno. Slniečko sa zo všetkých síl snaží predať cez žalúzie a svojimi nemôžem spať a nudím sa. Ale teraz keď si už hore, môžeme sa nejako zahrať. Čo tak: Háďaj, na čo myslím!" nadšene navrhuje Jakub.

"Vieš, čo? Ja ti rýchlo poviem na čo myslím! Na to, že je posledný víkend pred začiatkom školského roka a ja som sa chcela ešte poriadne vyspať!" vysvetľuje otrávene Veronika.

"Joooooooooj, Veronika, veď sa na mňa nehnevaj! Ja nemôžem za to, že ma slnko zobudilo a teraz sa nudím...", ospravedlňujúco odpovedá Jakub.

"Dobre, dobre. Tak sa teda poďme zahrať! Poznám jednu veľmi dobrú hru: Kto vydrží ležať potichu čo najdlhšie so zatvorenými očami!" potmehúdsy navrhuje staršia setra.

"Veronika, ty si myslíš, že mám 5 rokov? Vieš o tom, že ja už som, teda o 2 dni budem, veľký tretíak! Na takéto hry ma teda nenahovoriš!" hrdo oponuje brat.

"Ach, jaj! Už len dva dni a opäť začne ten obrovský kolotoč! Škola, klavír, slovenská škola, plávanie, výtvarná... Myslím, že tento rok už na slovenčinu chodiť nebudem," premýšľa Veronika nahlas.

"Prosím? Čo si sa zjašila? Ty už nechceš rozprávať po slovensky?" čuduje sa Jakub.

"Jasné, že chcem, ale myslím, že aj tak už všetko viem! Ved' som predsa o 2 roky staršia, myslím, že už mi to netreba!" sebavedome presviedča Veronika brata.

"No, ja by som sa bál, že všetko, zabudnem! Ved' vieš, koľkokrát sa mi stane, že rozprávam a zrazu sa mi pripletie nemecké slovíčko a nie a nie si spomenúť, ako sa to povie po slovensky! Kým sme tu s mamičkou a oteckom, to je v poriadku, ale pamätáš, ako som minule nemohol babke vysvetliť, keď som chcel čučoriedky a nevedel som si spomenúť, ako sa to povie?" opisuje Jakubko.

"Dobre, to si ty! Mne sa to už tak často nestáva, som predsa staršia! A mne sa už nechce a hotovo! Ja by som tam aj rada chodila, pretože tam mám kamarátky. Ale už mam toho tak veľa Ako to budem stíhať? No povedz, ako?" pýta si radu Veronika.

Ale, ale, ale! Snáď už len nejako!" ozvalo sa spod postele.

"Jakubko, počul si to? Čo to bolo? Počul si ten hlas?" vystrašene sa pýta Veronika.

"Počul, ale neviem odkiaľ to ide! Myslím, že spod postele," skonštatuje Jakubko a už sa aj nakláňa a pozerá pod posteľ. Ležala tam knižka. Načiahol sa po nej, položil ju na posteľ a statočne vyhlásil: "Nič tam nie je! Asi sa nám to zdalo.,,

"Milý Jakubko, nič sa ti nezdalo. To som predsa ja - knižka Anežka!

Lara, 8.r., Mníchov

Zobudil si nielen Veroniku, ale aj mňa a už som ďalej nemohla spať. A ešte aj tie vaše dohováračky! Ach jaj!" rečnila na Jakubovej posteli Anežka.

""Ahoj Anežka. Ja som Veronika a toto je môj brat Jakub. My ťa poznáme! Čítame tvoje príbehy v Ceruzkách! Ale nikdy by sme si nepomysleli, že prídeš aj k nám," s radosťou sa prihovárala Veronika Anežke.

"Čože by som neprišla. Len som započula tie vaše rozhovory a keď som potom počula to tvoje žalostné *Ako? Ako? Ako?*, rozhodla som sa že prídem na kus reči," s úsmevom vysvetľovala Anežka.

"Tak to si veľmi milá, ale neviem, ako mi chceš pomôcť! Rozvrh je rozvrh a ty asi nie si čarodejnica, že by si ho mávnutím prútika vedela zmeniť," oponuje Veronika.

"Čarodejnica nie som, to máš pravdu, ale som hlavička a vždy niečo vymyslím! Kde máš ten rozvrh? Šup sem s ním," zvolá Anežka a nadšene sa pustí do čítania.

"Aha... No... Ehm..., " dumá, dumá knižka.

"DOBRE! Mam to! V prvom rade, potrebujeme dobrý plán! A motiváciu. To je základ!" pokývala hlavou Anežka.

„Všetko musí byť dobre naplánované a zorganizované. Iba tak sa to dá všetko postíhať. Aj práca a aj zábava. Tak ako to mala naplánované aj Popoluška. Na bál mohla ísť až vtedy, keď bolo doma všetko porobené. Upratane, navarené a oddelené zrno od popola. A túžila ísť na zámocký ples. Tak veľmi. Poznáte túto rozprávku? Viete, ako sa jej to podarilo všetko stihnúť?“ vyzvedá od detí Anežka.

„Áno, poznáme to. Na Vianoce si ju vždy spolu pozrieme,“ prikyvuje Jakubko.

„Tri oriešky pre Popolušku. To je moja najobľúbenejšia rozprávka,“ usmieva sa Veronika. „Popoluška mala svojich pomocníkov - holúbkov. Tí jej pomohli a tak bola s prácou rýchlo hotová a mohla sa ponáhľať na ples, kde ju čakal jej princ,“ pokračovala.

„Čo sa ti na vyučovaní slovenčiny najviac páči?“ začína skúmať situáciu Anežka.

„Mám tam veľa kamarátov, je tam kopec zábavy a pani učiteľka vždy niečo nové vymyslí. Minulý rok sme dokonca hrali divadlo a ja som bola Bambuľka. A Dano Drevo bol dedo Jozef. Zabalili ma do kufra.....“ zaspomína Veronika a usmieva sa od ucha k uchu.

Tanečný, divadelný, výtvarný krúžok, flauta a ešte aj slovenčina?

„No vidíš. A pozerám, že slovenčinu máte v piatok večer, však? No a pozri, nasleduje víkend. To budeš mať predsa dostatok času, aby si načerpala novú energiu,“ starostlivo vysvetľuje Anežka.

"Dobre, ale aj tak. Celý rok! Vieš ako je to dlho?" zaprotetovala Veronika.

"Viem. Ale mám ďalší nápad: skús si urobiť veľký kalendár na stenu a každý piatok po slovenčine si nakreslíš veľkého smajlíka. A vieš, čo sa stane, keď ich budeš mať okolo 35?" tajomne sa spytuje Anežka.

"Nie, čo? Prosím, prosím prezrad', čo!" nedočkavo sa dožaduje odpovede aj Jakub.

"No predsa budú letné prázdniny a opäť pôjdete k starým rodičom na Slovensko!" radostne vykrikuje Anežka.

"To naozaj? Anička, opäť si ma dostala!" žmurkla Veronika na Anežku.

"Vieš čo? 35x to vôbec nie je veľa. Už sa teším, keď si budem môcť nakresliť prvého „smajlíka“!" teší sa Veronika.

"No vidíš, Anežku poslúchneš, ale keď som ti ja vravel, tak mňa si nepočúvala!" durdí sa mladší braček Jakubko.

"Dobre, dobre, Jakubko. Mal si pravdu. Tak teda nič sa nemení, ostávame spolu slovenčinovať aj tento rok!" s úsmevom dodáva Veronika.

"Slovenčinovať? To čo je zasa za slovo? Myslím, že už by sme mali ísť do školy čím skôr, lebo opäť akosi divne rozprávame," uškrnie sa Jakubko na sestričku.

V tom všetci traja vybuchli od smiechu!

"Na čom sa tu vy dvaja nezbedníci tak zabávate?" zvedavo sa pýtajú rodičia stojaci vo dverách detskej izby pozerajúc na svoje ratolesti.

"Ale nič. Rozprávame sa o slovenskej škole a o tom, ako sa tešíme, kedy už začne!" vysvetľuje Jakubko.

"Ejha! Čo sa stalo? Ešte minulý týždeň si sa Veronika tvárila ako kyslá uhorka a teraz máš úsmev ako svet," hovorí prekvapene otecko.

"To všetko, Anežka!" vyhrkne Veronika.

"Kto?" naraz sa pýtajú otecko s mamičkou a nechápavo na seba pozerajú.

"Aaaaaaaaale nikto," zachraňuje situáciu Jakubko.

"Tak šup-šup dolu do kuchyne. Ideme pripraviť raňajky, rýchlo podťe, aby vám ocko všetko nezjedol," žartuje mamička.

"A ešte jedno prekvapenie! Viete, že v meste otvorili novu zmrzlináreň? Je kúsok od našej slovenskej školy. Čo povieť na to, že vždy po slovenčine zájdeme nejakú ochutnať?" navrhuje otecko.

"Áno, áno, áno! Ja chcem pistáciovou!" vykrikuje Veronika a skáče na posteli.

"A ja jablkovú! A aj orieškovú a aj ..." nestačí Jakub vymenovávať druhy zmrzlín.

"Nebojte sa, všetky ochutnáme!" ubezpečuje skáčuce deti mamička.

"Ale teraz sa už ponáhľajte, lebo raňajky budú fuč!" volá na deti mamička z kuchyne.

"Tak bežte, bežte. A keď budete niekedy potrebovať poradiť, viete, kde ma nájdete!" lúči sa s deťmi knižka Anežka.

"Ďakujeme Anežka, maj sa krásne," ďakujú spoločne Veronika s Jakubkom a mávajú Anežke na rozlúčku.

Pripravila: Ingrid Slaninková

Správy z Bratislavy do celého sveta

„Tu Bratislava! Vysielame pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Prinášame Vám správy, rozhovory, reportáže, zaujímavosti, aktuality. Denne zo Slovenska, denne do celého sveta!“

Táto zvučka pozýva k vysielaniu Krajanskej redakcie Radio Slovakia International v slovenskom jazyku už neuveriteľných 22 rokov. Prvýkrát sa v éteri objavila 4. januára 1993, hneď po vzniku samostatného Slovenska. Vysielanie je určené tým Slovákom, ktorí našli svoj nový domov za hranicami rodiska. Denne ich informujeme o dianí na Slovensku. Prinášame aktuality z oblasti politiky, ekonomiky, vedy, kultúry, či športu. Predstavujeme krásy i osobnosti Slovenska. Nezabúdame ani na slovenskú hudbu. Sme jediné slovenské médium, ktoré vzniklo s týmto poslaním.

A ešte v niečom sme výnimoční – poslaním nášho vysielania je aj spájanie slovenského sveta. Cestujeme za Slovámi do mnohých krajín a mapujeme ich život v krajanských komunitách. O ich aktivitách a úspechoch informujeme pravidelne v cykle „Slováci vo svete“ vysielaného na Rádio Regina aj Slovákov na Slovensku.

V dnešných zvukových pohľadniach zavítame na Letnú školu žurnalistiky, ktorú navštívili kolegovia – redaktori z krajanských televíznych, rozhlasových, printových a internetových médií.

V zvukovej pohľadnici z Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí zhodnotil odchádzajúci predseda – Igor Furdík – svoje pôsobenie na ÚSZZ.

Sme radi, že aj vďaka nášmu vysielaniu sa Slováci vo svete, ale aj na Slovensku, dozvedajú o zaujímavých projektoch učiteľov a žiakov v slovenských školách v zahraničí. Dnes zaklopeme na ich dvere v Austrálii.

Ako nás môžete počúvať?

Vysielanie v slovenskom jazyku môžete počúvať kdekoľvek vo svete nielen cez internet www.rsi.sk či satelit, ale od začiatku tohto roka sme bližšie aj k Slovákom žijúcim v USA a Kanade.

<http://sk.rsi.rtvs.sk/clanky/slovaci-vo-svete/71987/vysielanie-v-slovcine-v-usa-a-kanade>

Ak by ste chceli vedieť presné údaje o počte Slovákov žijúcich v Austrálii, hľadali by ste márne. Oficiálne čísla síce hovoria o počte do 6000 ľudí, neoficiálne čísla sú však podľa tam žijúcich krajanov oveľa vyššie.

Ved' rovnako ako v minulosti, aj v súčasnosti patrí Austrália medzi zaujímavé krajiny kam odchádzajú Slováci študovať a pracovať.

Odchádzajú dokonca celé rodiny. Našincov stretnete po celej Austrálii, žijú v menších, ale aj väčších mestách. V Melbourne majú aj spolok. Volá sa Združenie austrálskych Slovákov vo Viktórii a jeho predsedníčkou je Marta Kapustová, rodáčka z Banskej Bystrice.

Pre tých najmenších je v Melbourne **vytvorená víkendová škola – Slovenská detská beseda**. Založiť školu nebolo vôbec jednoduché. Vypočujte si o tom, ako sa vyučuje slovenčina ďaleko za morom.

<http://sk.rsi.rtv.sk/clanky/slovaci-vo-svete/90028/slovensky-melbourne>

V lete sa 13 účastníci z 5 krajín - Chorvátska, Nemecka, Rumunska, Ruska a Srbska - pod odborným dohľadom pedagógov KŽ FiF UK – venovalo problematike aktuálnej žurnalistickej tvorby v slovenských médiách, jazykového novinárskeho prejavu, žurnalistickej etike v otvorenom svete, spôsobilosti novinárov uchopiť a prezentovať tému, či jav aj v pestrosti žurnalistických žánrov. Pedagógovia Katedry žurnalistiky Filozofickej fakulty UK v Bratislave pripravili pre krajanov nie len zaujímavé prednášky ale aj tvorivé ateliéry.

Tohtoročná Letná škola žurnalistiky 2015 bola zameraná na 200. výročie narodenia Ľudovíta Štúra. Aj preto sa v tomto duchu niesli tak prednášky, ako aj workshopy a praktická tvorba našich rodákov - novinárov. Novinársky a spoločenský prínos Ľudovíta Štúra rozvinuli aj exkurzie do slovenských verejnoprávnych médií, či ďalšie návštevy pamätných miest spojených so štúrovcami (Bratislavský hrad, Modra, Uhrovec).

Redaktorka rozhlasového okruhu Rádia REGINA RTVS Beáta Repíková oslovila tri účastníčky letnej školy: Moniku Necpálovú, Katarínu Verešovú a Jarmilu Buchovú.

Účastníci podujatia pripravujú aj zborník, v ktorom budú publikovať skúsenosti z letnej školy. Katarínu Verešovú zaujala možnosť publikovať a predsedníčku Asociácie slovenských vzdelávacích centier Jarmilu Buchovú oslovila najmä Štúrova letná škola.

<http://www.slovenskezahranicie.sk/sk/krajania-informuju/1491/radio-regina-rtvs-medzi-ucastnikmi-letnej-skoly-zurnalistiky-2015>

Maľujú, spievajú , tancujú a ich spoločným jazykom pri všetkých aktivitách je slovenčina, hoci do Banskej Bystrice prišli z Francúzska, Kanady, Estónska, či Izraela.

Udržať materinský jazyk u detí, ktoré trvalo nežijú na Slovensku, je náročné a v Banskej Bystrici podalo pomocnú ruku aj Metodické centrum pre Slovákov žijúcich v zahraničí, ktoré pracuje pri Univerzite Mateja Bela.

V spolupráci s banskobystrickou Osvetou pripravili letnú školičku ľudovej kultúry, kde sa stretli deti vo veku od 3-4 rokov a základ tvorili malé Francúzky, ktorých mamy pochádzajú zo Slovenska a v Paríži pre nich založili slovenskú škôlku. Janku Grajciarovú medzi deti zaviedla organizátorka Zuzana Drugová, práve keď dopĺňali kresbami slovenské ľudové rozprávky.

<http://bb.regina.rtv.sk/clanky/zvyky-a-tradicie/86832/letna-skolicka-ludovej-kultury>

O detskej letnej školičke tanca a ľudových remesiel rozpráva etnologička a organizátorka Zuzana Drugová z Metodického centra Univerzity Mateja Bela pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Aj mamička a učiteľka slovenčiny v Paríži Zuzana Fodorová rozpráva o význame zachovania materinského jazyka pre deti. Porozprávala sa s nimi redaktorka Jana Ondrová.

<http://www.lumen.sk/archiv.html?page=2#archiv> - Záznam z 13.08.2015

Rozhovor s Kristinou Domáňovou - zakladateľkou slovenskej školy na Islande o tom, čím ju Island – príroda a ľudia – očarili, o typických jedlách a aj o tom, ako vyučuje slovenčinu slovenské deti žijúce na Islande.

<https://www.mixcloud.com/radiofm/rozhovor-s-kristinou-domanovou-zakladatelkou-slovenskej-skoly-na-islande-1482015/>

Na poste predsedu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí došlo k zmene. Doterajší predseda Igor Furdík ukončil - po troch rokoch práce v prospech slovenského sveta - svoju činnosť v tejto funkcii. Od 1. októbra Igora Furdíka vo funkcii vystrieda Ján Varšo. Nový predseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí je dlhoročný kariérny diplomat, ktorý pôsobil v Bruseli, New Yorku, Nikózii a naposledy v Belehrade. V rámci svojej diplomatickej činnosti prichádzal do styku aj s krajanскими komunitami v mieste vyslania.

Podpredseda vlády a minister zahraničných vecí a európskych záležitostí Miroslav Lajčák vysoko ocenil prácu Igora Furdíka, ktorý úrad stabilizoval a profesionalizoval. Vyzdvihol aj jeho systematickú podporu pre krajanские aktivity a spoluprácu na medzinárodných výmenných programoch. Ako však hodnotí svoje pôsobenie vo funkcii Igor Furdík?

<http://sk.rsi.rtv.sk/clanky/slovaci-vo-svete/90026/igor-furdik-dnes-konci-vo-funcii-predsedu-uszz>

Záverečné interview s pánom predsedom Furdíkom, v ktorom hodnotí významné míľníky svojej spolupráce s krajanmi vo svete. Medzi týmito významnými vydarenými aktivitami, ktoré menuje, je aj naša Sekcia pre školstvo a vzdelávanie, naša vzájomná spolupráca a aj náš časopis. Srdečne Vás pozývame na vypočutie si tohto rozhovoru.

<https://www.youtube.com/watch?v=Q-HSoPOMiEU>

Milí priatelia,

staňte sa spolutvorcami vysielania, ktoré pripravuje Radio Slovakia International. Napíšte nám o vašich školských podujatiach, aktivitách, ale aj o zaujímavých osobnostiach žijúcich vo vašom okolí. Budeme o nich hovoriť nielen v rozhlasovom vysielaní, ale aj na stránkach vášho časopisu „Ceruzky vo svete“.

Na korešpondenciu od vás sa tešíme na adrese:

ingrid.slaninkova@rozhlas.sk

FOTOREPORTÁŽ: PRECHÁDZKY PO BRATISLAVE

Pripravila: Jarmila Buchová

Ahojte deti, volám sa Romanka a narodila som sa v Bratislave. Keď som mala 10 mesiacov, presťahovali sme sa do Mníchova, do Nemecka. Do svojho rodného mesta sa vraciam veľmi rada, pretože sa mi tam naozaj páči. Je to hlavné mesto Slovenska. Aj toto leto sme si urobili zase celodenný výlet do Bratislavy. Pochodili sme celé staré mesto. Poznáš tieto miesta?

Odfotila som sa pod klobúkom Schöne Náci, ktorý žil v Bratislave, bol vždy pekne oblečený a zdravil paničky v troch jazykoch. Odfotila som sa ja pri Čumilovi, ktorý na okoloidúcich vykúka z kanálu. Zastavili sme sa ja pri soche napoleonského vojaka, ktorý je tu ako pamiatka na obliehanie Bratislavy napoleonovým vojskom. Keďže bolo veľmi horúco, nohy sme si schladili v Maximiliánovej fontáne.

Naša prechádzka pokračovala po nábřeží Dunaja. Viete o tom, že ak by som u nás v Mníchove vhodila fľašu s lístkom do Isaru, moja fľašová pošta by doplávala až do Bratislavy? Raz to určite vyskúšam.

Po Zámockých schodoch sme vyšli až k Bratislavskému hradu, odkiaľ je nádherný výhľad. Na hrade je vždy niekoľko výstav – tentokrát tam bola výstava o Ľ. Štúrovi. Pod hradom sa nachádza Katedrálny chrám sv. Martina. O ňom sme si rozprávali aj na hodine vlastivedy v slovenskej škole, keď sme sa učili o Márii Terézii, významnej uhorskej panovníčke, ktorá tu bola korunovaná v roku 1741 za kráľovnú. Na vrchole veže chrámu je namiesto kríža kráľovská koruna.

Po moste SNP sme sa dostali k UFU. UFO je reštaurácia a vyhliadková veža na konci Mosta SNP. Je vysoká 95 m. Kopula má 60 okien a jej priemer je 32 m. Vывiezli sme sa výťahom a keďže bolo slnečné počasie, mali sme celé mesto a aj jeho okolie ako na dlani. V reštaurácii, ktorá sa triasla vo vetre, sme si na osvieženie objednali vineu.

Celé leto je na nábreží otvorená Magio Pláž, kde je veľa zábavy – na ihrisku, v piesku, na lúke. Vždy sú pripravené aj nejaké sprievodné akcie – napr. kino, maľovanie, koncert. No a tentokrát som sa tam odfotila s Petrom Saganom na bicykli ☺.

Cez most sme sa vrátili späť do centra. Úzke uličky majú svoje neopísateľné čaro. Naš výlet po Starom meste sme ukončili pod Michalskou bránou, jedinou zachovanou bránou mestského opevnenia zo 14. storočia. Jej veža je 51 m vysoká.

Keďže sme poriadne vyhladli, navštívili sme našu obľúbenú reštauráciu na Obchodnej ulici. A čo sme si objednali? Samozrejme bryndzové halušky.

Dnešný výlet sa nám naozaj vydaril. Bratislava je „krásavica na Dunaji“.

MEDZINÁRODNÁ KUCHYŇA - ÍRSKE SCONES

Pripravila: Mária Pacharová a deti zo slovenského
vzdelávacieho centra v Írsku

SCONES

sú výborné a veľmi jednoduché buchtičky, ktoré dokáže upiecť skutočne každý. V írskych domácnostiach sa najčastejšie servírujú ako sladký olovrant, rozkrojené na polovicu so sladkou smotanou a džemom. Smotanu môžeme nahradiť maslom. Samozrejme nesmie chýbať ani šálka čierneho čaju s mliekom.

Cesto na scones je veľmi jednoduché. Je to vlastne múka a maslo v pomere 1:4, kypriaci prášok do pečiva a štipka soli. Na zvláčnenie cesta pridávame po lyžiciach vlažné mlieko. Do cesta je možné pridať hrozienka alebo sušené brusnice.

Pôvodne sa scones piekli ako jeden väčší plochý bochník, ktorý sa po upečení pokrájal na niekoľko trojuholníkov, neskôr sa ich tvar zmenil na malé buchtičky.

Takto je oveľa ľahšie podeliť sa s kamarátmi.

V niektorých regiónoch sa však naďalej i v súčasnosti zachoval ich trojuholníkový tvar.

V Írsku je možné v každom supermarkete kúpiť aj polotovár určený na rýchlu prípravu tejto výbornej pochúťky.

Práve jeden takýto balíček sa stal hlavným hrdinom nášho prvého pečenia v tomto školskom roku.

Tak poďme na to ☺

Ako sme postupovali:

1. Najprv sme potrebovali mydlo.
Áno, ruky sme si umyli dôkladne mydlom.
 2. Balíček s polotovarom otvoríme, vsypeme jeho obsah do misky a pridáme 150 ml mlieka.
 3. Pekne všetko premiešame.
 4. Keď je cesto hotové, vyvalkáme ho na hrúbku asi 1,5 cm.
 5. Z cesta vykrajujeme bochníčky.
Ak nemáme špeciálne koliesko na vykrajovanie scones, úplne postačí pohár.
 6. Do cesta je možné pridať sušené hrozienka, alebo brusnice.
- Pre maškrtníkov máme špeciálny tip – pridáme kúsky čokolády.
- Ak by ste na to zabudli, tak ako sa to stalo nám, môžeme hrozičkami ozdobiť už vykrojené bochníčky pred ich cestou do rúry.
- Pri pečení nám scones zdvojnásobia svoju výšku.
- Teda aspoň by mala ☺
- Chceli sme vám ukázať, ako nám chutili, ale nestihli sme to odfotiť, boli skutočne výborné.

DOBRÚ CHUŤ ☺

ISEIA - International Slovak Educational Institution and Association

ISEIA - Medzinárodný inštitút a asociácia slovenských vzdelávacích centier je dobrovoľné združenie slovenských vzdelávacích centier, ktoré pôsobia v zahraničí. Vzniklo z iniciatívy zástupcov slovenských komunitných centier v zahraničí, ktorí sa stretli na 1. zasadnutí Komisie pre školstvo a vzdelávanie Sekcie pre západnú Európu a zámorie Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Zduženie má sídlo v Luxemburgu. Projekty, ktoré realizujeme:

KAMARÁT

KRÁLOVNÁ

SLOVENSKO

ČASOPIS

KVÍZ

CESTOVATELIA

TÁBORY

Informácie o združení ISEIA a jeho projektoch nájdete na našej webovej stránke:

<http://www.iseia.eu/>

Časopis vydáva:

**ISEIA - International
Slovak Educational Institution
and Association**

ISEIA - Medzinárodný inštitút
a asociácia slovenských vzdelávacích
centier

Sídlo asociácie:

L-8273 MAMER, Luxemburg,
Registračné číslo: F 10260

Web asociácie: <http://www.iseia.eu/>

Časopis:

<http://ceruzkyvosvete.iseia.eu/>

november 2015

Za vecnú a jazykovú stránku príspevkov
zodpovedajú autori.

PREČÍTAJ: príbehy na čítanie

NAPÍŠ – NAMALUJ: príbeh,
hádanky, dopĺňovačky...

ONLINE: príspevky a testy
na internete

CERUZKY vo svete
Číslo 4/2015

***Online časopis pre slovenské deti
žijúce v zahraničí***

<http://ceruzkyvosvete.iseia.eu/>

Šéfredaktorka:

Jarmila Buchová, Nemecko

Redakčná rada:

Betka de la Bouvrie, Francúzsko

Kristína Domáňová, Island

Dana Klampárová, Anglicko

Karin Košťálová, Anglicko

Inga Sivčová-Kuzma, USA

Inga Slaninková, Slovensko

Mária Pacharová, Írsko

Monika Polakovičová, Anglicko

Anka Pomichal, Anglicko

Darina Schartman, Švédsko

Dagmara Smalley, Anglicko

Alena Susková, Anglicko

PÍSA LI O NÁS:

9.9.2015 Hlas ľudu

Článok o našom časopise Ceruzky vo svete v slovenskom týždenníku v Srbsku - Hlas ľudu.

<http://hl.rs/rozsypa na-skatulka-ceruziek/>

USŽZ – stránky Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí

<http://www.uszz.sk/sk/stranka/3789/ceruzky-vo-svete-napisali-krasnu-tretiu-kapitolu>

<http://www.uszz.sk/sk/stranka/3646/ceruzky-sa-rozrastli-o-sikovnych-detoch-a-ich-ucitelkach-v-slovenskych-komunitach-zapadnej-europy-a-zamoria-uz-na-55-stranach>

<http://www.uszz.sk/sk/stranka/3480/internetovy-casopis-ceruzky-vo-svete--podnetny-pocin-pre-krajanske-deti>